

Een nacht en dag

UIT HET LEVEN VAN EEN ONDERMEESTER.

EEN VERHAAL VOOR JONGELINGEN.

I.

WAARIN WIJ KUNNEN DEELEN IN DE BLIJD-
SCHAP VAN IEMAND DIE GESLAAGD IS IN
ZIJN EXAMEN.

Geen mensch blijder dan Julius Wandert, toen hij, terugkomende uit de stad waar hij zijn examen als hulponderwijzer had afgelegd, met het bewijs in handen dat hij geslaagd was, de reis huiswaarts aanvaardde. Het examen was niet zoo heel gemakkelijk geweest; vooral de theorie van het rekenen had hem wel eenige moeilijke en pijnlijke oogenblikken gekost; ook de sommen die hem opgegeven waren, veroorzaakten hem kloppingen in hart en hoofd, want bij al zijne begaafdheden was hij juist het minst bedreven in de rekenkunde. Maar toch, op een paar fouten na, was hij er doorheen gewor- steld, en daar de andere vakken, waarin men hem ondervraagd had, voldoende waren, werd er geen bezwaar gevonden, hem zijne aanstelling te geven.

Dat was een blijde dag voor onzen Julius! Had hij nog ouders gehad, voorzeker zou hij hen het allereerst deelgenooten van zijne blijdschap gemaakt hebben, — maar hij was reeds sedert een paar jaren onderloos en woonde bij zijn voogd, den heer Kroll, een hebzuchtig man, weduwnaar, die weinig gene- genheid koesterde voor anderen, en wien het geluk en de vreugde van zijn naaste niets scheen aan te gaan, tenzij hij er voor- deel van genoot.

Zijne blijdschap over het welslagen van het examen werd dus eenigzins getemperd, en hij ondervond het wat zeker schrijver eens gezegd heeft: »vreugde en leed wisselen elkander af in dit leven, maar 't gebeurt niet zelden, dat zij tegelijk komen, en hier-

door leert de mensch zich zelve te be- dwingen, niet uitgelaten te worden, maar zoowel vreugd als leed aan te zien als een geschenk van God.»

Op zijn terugreis werd hij vergezeld van eenige vakgenooten, die even gelukkig waren geweest in hun examen als hij, en nu juich- ten bij het vooruitzicht door hunne bloed- verwanten en vrienden hartelijk gelukge- wenscht te worden. Een hunner deelde hem onder anderen mede, dat zijne moeder er een voorgevoel van had, dat hij er door zou komen en hem bij 't heengaan toege- fluisterd had: »Willem, als je terugkomt, zal je eens zien wat moeder in den tus- schentijd voor je gedaan heeft.» En nu ben ik er zeker van, — vervolgde hij, — dat ik bij mijne tehuiskomst door vader en moe- der en een groot aantal vrienden ontvangen zal worden en mij een heerlijke maaltijd wacht met mijn lievelingsgerecht, en wie weet, met nog meer verrassingen!» Van vreugde hierover zwaaide hij met den hoed en danste in het rond. Sommigen lachten hem uit en noemden het kinderachtig zich zoo aan te stellen, maar hij zeide: »lacht mij maar uit, zooveel gij wilt. Maar toch kunt gij mij het genot niet benemen, dat ik nu reeds smaak in het vooruitzicht van de vreugde, straks feestvierend mijne ouders te kunnen omhelzen.»

Julius hoorde dit alles aan, en hoewel hij blijde was met de blijden, toch onder- vond hij eenige smart geen eigenlijk tehuis te hebben, waar liefhebbende harten voor hem klopten en allen hem juichend zouden ontvangen.

De ontvangst van zijn oom Kroll was dan ook zoo koel mogelijk, en de woorden: »ik wensch je geluk!» waren zoo koud, alsof ze van bevroren lippen waren gedruppeld.

Julius haastte zich dan ook uit het huis te komen, om voordat hij zich naar de school zou begeven, waar hij als hulponderwijzer werkzaam was, zijn neef Daniël, den zoon van den heer Kroll, te bezoeken. Neef Daniël was het tegenbeeld van zijn vader, vroolijk en opgeruimd en deelnemend in alles was Julius betrof. Misschien ontsproot dit laatste wel een weinig uit zelfzucht en eigenbelang. Daniël was een jongman, *a pushing fellow*, zooals de Engelschen zulke jongelieden noemen, die er met alle kracht naar streven vooruit te komen in de wereld. Hij was eenige jaren achtereen op eene fabriek voor machineriën werkzaam geweest en had sinds korten tijd een magazijn geopend van werktuigen van allerlei aard en grootte. Aanvankelijk ging dit goed, maar wat hem ontbrak was genoegzaam bedrijfskapitaal, om niet slechts de zaak voort te zetten, maar ze ook, naarmate de aanvragen veelvuldiger werden, te vergrooten. Op zijn vader kon hij niet rekenen. Hij verwachtte eerder dat het benodigde geld hem van het dak zou toerollen, dan dat zijn vader zijne beurs voor hem zou openen. De oude heer Kroll was gewoon te zeggen: »ik ben met een gulden in mijn zak begonnen, en zonder hulp van anderen heb ik het zoover gebracht, dat ik thans voor niemand den hoed behoef af te nemen.» 't Was eigenlijk niet waar, wat hij zei. Immers, niemand kan zonder hulp van anderen door de wereld komen. Hij vergat ook dat God hem gezegend had. Maar om God bekommerde oom Kroll zich niet veel en genoot zijnen zegen zonder dit te erkennen. Het spreekt van zelf, dat Daniël niet zonder geld het magazijn had kunnen openen, maar hij had daartoe gebruik gemaakt van het erfdeel, dat hem van moeders wege toekwam, en dat zijn vader, niet zonder een zucht, had moeten afstaan. Doch dit erfdeel was in lang niet toereikend, om de zaak met goed gevolg te kunnen voortzetten. Daniël moest zich inspannen, om boven water te blijven en zijn eenigste hoop was op Julius, wanneer hij zich zelf niet kon redden. Julius namelijk bezat eenig vermogen. 't Was wel niet veel. Een appeltje voor den dorst.

Hoogstens drieduizend gulden, die door oom Kroll beheerd werden, maar waarvan bijna geen gulden in Julius' zak terecht kwam, omdat van de rente het kostgeld voor hem betaald moest worden, zoodat er voor Julius niets overschoot, dan hetgeen hij als hulponderwijzer en door lesgeven verdiende. Maar in dezen toestand zou verandering komen, zoodra Julius meerderjarig werd. Dan moest oom Kroll hem de nalatenschap zijner ouders uitkeeren en kon de jonge man met zijn geld doen wat hij wilde.

Nu heb ik u daar straks gezegd, dat Daniël misschien uit zelfzucht en eigenbelang toegenegenheid voor zijn neef koesterde. Hij rekende er op, dat als Julius in het bezit was gekomen van zijn ouderlijk erfdeel, hij hem, als de nood aan den man kwam, zou kunnen en willen helpen. En gelijk het bijna altijd gaat met menschen, die vooruit rekenen op de hulp van anderen en daarbij de beste verwachtingen koesteren, zoo ging het ook met Daniël. In het vooruitzicht door Julius geholpen te worden, leefde hij er maar lustig en luchtig op voort.

Hij zat in zijn kantoortje achter in het magazijn en snuffelde in zijn boeken, maar nauwelijks zag hij Julius, of hij sprong op, liep op hem toe, en met eene gulheid die hem eigen was en die hij ook meende, greep hij Julius bij de hand en riep uit:

»Ik kan het op je gezicht lezen, dat je er door gekomen bent. Hartelijk gelukgewenscht neef!»

En hij schudde en drukte hem zoo stevig de hand, dat Julius er pijn van gevoelde.

»En hoe was het? Hoe ging het?» hernam Daniël. »Hebben de heeren je het nog al moeilijk gemaakt? Of hebben ze een oogje toegedaan? Kwam je er nog al goed af met de sommen? Je bent immers geen bol in het rekenen, zooals je zelf zegt. En dan de zielkunde, waarover je lamenteerdet? Ha! ha! ha! Wat heeft een mensch noodig met zielkunde!»

En zoo ging hij voort, hem allerlei vragen doende, en met zulk een radheid, dat er voor Julius geen mogelijkheid bestond alles gereedelijk te beantwoorden. Maar ten slotte vertelde hij hem, dat het Examen

goed voor hem was afgeloopen en hij dankbaar en tevreden was.

»En je hebt het zeker dadelijk aan mijn vader gaan vertellen!» vervolgde Daniël. »Hij zal je wel geen goudtientje gegeven hebben, denk ik,» voegde hij er spottend bij. »Maar... à propos: heb je al gegeten? Je ziet er wat bleek en mager uit. Een beetje zenuwachtig, denk ik, van 't studeeren. Nu, dan moet je een stevigen maaltijd houden; dat is 't beste, en daar mijn vader je zeker niet getrakteerd zal hebben bij je tehuiskomst, zal zijn zoon het in zijn plaats doen. Ik zal je een goeden maaltijd bezorgen. Je hebt immers tijd?»

»O ja,» antwoordde Julius. »Ik ben den heelen namiddag en avond vrij. Morgen hervat ik weder mijne werkzaamheden op school, en straks ga ik er heen, om den heer Hopen, den hoofdonderwijzer, deelgenoot van mijn geluk te maken.»

»Nu, tusschen nu en straks heb je al den tijd, om wat te eten. Ik zal je eens kostelijk onthalen, en 't spreekt van zelf, ik zal je niet alleen in den schotel laten pikken. Ik zal je helpen.»

En zonder het antwoord of een tegenbedenking van Julius af te wachten, richtte hij den blik naar een hoek van het magazijn, waar een knecht bezig was met poetsen en een paar machines van olie te voorzien.

»Pik!» riep hij, »kom eens hier!»

De aangesprokene liet terstond zijn werk varen, kwam op den magazijnhouder toe en lichte even zijn pet af, om zoowel zijn heer als diens neef te groeten.

Voor Julius was Pik geen vreemdeling. Hij had hem reeds menigmaal in het magazijn gezien en kon niet zeggen, dat hij veel aantrekkelijkheid voor hem gevoelde. Pik was niet groot van persoon, maar zag er sterk en gespierd uit. Zijne haren hadden een rossen gloed en in zijn blik lag iets schuw. Telkens als Julius hem zag, voelde hij een soort van benepenheid, en 't was hem alsof die man hem in gevaar zou brengen. Daniël had hem ook menigmaal te kennen gegeven, dat hij dezen knecht niet al te zeer vertrouwde. Hij had hem wel eens op leugens betrapt, en er ook wel eens aan gedacht hem weg te zenden, maar er tot

dus ver niet toe kunnen besluiten, omdat Pik een handig werkman was.

»Pik!» zeide Daniël, »ik ga met mijn neef uit naar het koffiehuis op de Grootemarkt. Wanneer er iemand mocht komen, die mij moet spreken, stuur dan een jongen daarheen. Overigens zal ik niet lang wegblijven. Begrepen?»

»Best, mijnheer,» antwoordde Pik, die zijn pet afnam.

Beide neven verlieten het magazijn.

Het was evenwel niets naar den zin van Julius, dat zijn neef met hem naar een koffiehuis wilde gaan. Hij hield niet van koffiehuisen, wier naam eigenlijk verkeerd was. Koffie toch werd er het minst geschonken, maar wel werden er spiritualiën gebruikt, die Julius schadelijk achtte voor den mensch. Zoover hij zich herinnerde, had hij nog nooit een voet in een koffiehuis gezet, niet slechts omdat hij daar in verkeer zou komen met menschen, wier omgàng hij niet begeerde, maar ook omdat hij liever zijn geld besteedde aan dingen, die nuttig en noodig waren. Hij had een spaarzamen aard, hoewel men hem niet gierig kon noemen, daar hij gaarne iemand te hulp kwam, die zijn geldelijken steun zocht.

Hij gaf dan ook aan Daniël te kennen, dat hij liever niet van zijn aanbod wilde gebruik maken. Wel vond hij het hartelijk van hem, maar hij had geen honger en kon best wachten tot van avond. Doch al wat hij zeide, baatte hem niets. Daniël meende dat het een feest, een gelukkige dag was, die door een smulpartijtje moest besloten worden. Hij nam hem dan ook mede en een half uur later zaten beiden aan een welvoorzien disch, waaraan ook de wijn niet ontbrak en waarvan Daniël gebruik maakte op Julius' welzijn te klinken en te drinken.

Daniël had een Ezau's natuur, was hartelijk, gediensstig, en gul, leefde onbezorgd voort, en hoewel hij af en toe aan de toekomst dacht, zoo maakte hij zich toch niet al te bezorgd, daar hij plag te zeggen: een muisje vindt ook nog wel eens toevallig een stukje spek.

Wat Julius betreft, hij was nu wel geen Jacob, maar had toch meer of min iets van

het vroom gemoed van dezen aartsvader, en deelde niet in het minst in de lichtzinnige levenswijze van zijn neef Daniël.

Toen de maaltijd was afgelopen begaf zich Daniël naar zijn magazijn en Julius sloeg den weg in naar zijne school.

II.

WAARUIT WIJ LEEREN, WELKE GEVOLGEN EEN
OOGENBLIK VAN DRIFT KAN HEBBEN.

Julius behoefde niet te vragen in welke straat of op welk plein de school stond. Hij had den weg daarheen reeds honderden malen afgelegd en kon hem wel in het donker vinden. En al kon hij het bordje ook in de duisternis niet zien, toch zou hij het hebben kunnen tasten en voelen, want aan den deurpost was een wit ovaal bordje bevestigd, waarop met groote zwarte letters geschilderd stond: *A. Hopen, instituteur*. Tegenwoordig ziet men, meen ik, dergelijke bordjes niet meer, maar in den tijd waarin ons verhaal voorkomt, — ruim veertig jaren geleden, — zag men zulke bordjes dikwijls in onze groote steden aan huizen waarin bijzondere scholen waren gevestigd. Wat men thans Christelijke scholen of scholen met den Bijbel noemt, kende men toen nog niet, hoewel er bij den aanvang en het eindigen van den schooltijd gebeden en gedankt werd, 't geen ook — als ik mij niet bedrieg — op stadsscholen plaats vond. Later is er veel verandering ten goede gekomen, zoowel in de oprichting van scholen, als in het onderwijs zelf. Ik wil hierover echter niet uitweiden, daar mij dit te ver van mijn onderwerp zou leiden. Slechts wil ik u een schets geven van de inrichting en het onderwijs van het instituut van den heer A. Hopen, daar dit tot mijn verhaal behoort, en het u hierdoor duidelijker zal worden, hoe Julius tot het driftige oogenblik kon geraken, dat zulk een ontzettenden invloed op zijn verder leven heeft uitgeoefend.

De heer A. Hopen was een man van groote kennis, een zeer verdienstelijk man, vooral op het gebied van rekenen en wiskunde. Hij was lid van vele geleerde genootschappen en in zijne kamer hing een

groot schilderij, waarin, achter glas, eenige gouden en zilveren medailles, die hij zich verworven had door de oplossing van wiskundige opgaven. Ook in talen en andere wetenschappen was hij zeer bedreven, maar hem ontbrak iets wat voor een onderwijzer hoog noodig is. Hij kon geen orde houden onder zijne leerlingen, die met hem — schandelijk genoeg — wel eens den spot dreven. Ging dit soms te ver, dan strafte hij. Maar die straf was zoo gering, dat de jongens er over lachten. Zoo b. v. bestond de straf in het 25 maal schrijven van een regel als: Ik ben een ongehoorzame knaap. En wat deden de jongens? Zij schreven den eersten regel zooals het hun opgegeven was, maar reeds bij den tweeden regel lieten zij het voegwoordje on weg en schreven dan: Ik ben een gehoorzame knaap. Hadden zij die 25 regels af, dan toonden zij ze den bovenmonsieur, die er maar half naar keek en zei: »'t is goed!» Gij kunt denken, hoe die jongen dan in zijn vuistje lachte, nu de bovenmonsieur hem voor gehoorzaam had verklaard.

Ik gebruikte daar straks het woord: Bovenmonsieur. Zoo werd destijds in vele bijzondere, zoogenaamde Fransche scholen, het hoofd der school genoemd, terwijl dan aan den ondermeester, of secundant, de naam van ondermonsieur gegeven werd. Bij verkorting: boven- en ondermosjeu, zooals de leerlingen dit uitspraken.

De school van den heer Hopen bestond uit twee afdelingen: een school voor meisjes en eene voor jongens. De meisjesschool was beneden en die der mannelijke leerlingen een trap hooger. Er was overeengekomen, dat het onderwijs bij afwisseling zou gegeven worden: de eene week nam de bovenmosjeu de lessen waar bij de meisjes, terwijl dan Julius de jongensschool bestuurde, — en zoo ook omgekeerd.

Op de meisjesschool viel het Julius niet moeilijk onderwijs te geven. De kinderen hielden van hem en waren gehoorzaam. Maar zelden kon hij ongestoord zijn lessen voortzetten, want meer dan eenmaal in de week werd hij door een der jongens geroepen om boven te komen en daar de orde te herstellen.

De schuld lag bij den heer Hopen, die niet altijd met zijn heele ziel was bij 't geen hij doen moest. Hij was bijna altijd aan het rekenen en vooral was dit het geval, wanneer hij een paar dagen geleden eene vergadering van wiskundigen had bijgewoond, of zich voorgenomen had een wiskundig voorstel op te lossen. Alsdan nam dit hem geheel in. Hij dacht er den ganschen dag over en droomde er zelfs 's nachts van. Meer dan eens was het gebeurd, dat hij midden in den nacht ontwaakte en opstond, om de eene of andere bewerking neer te schrijven van het voorstel, waarmede hij zich zelfs in den slaap had bezig gehouden. En dit geschiedde niet louter 's nachts. Ook bij dag, bij het onderwijs, zat hij te cijferen en te denken over zijn lievelingsonderwerp, en daar hij dus niet met zijn hart bij de les was, die de leerlingen ontvingen, gebeurde het vaak, dat hij een antwoord gaf, dat er zoo min op paste als een vierkant deksel op een ronden pot.

Zoo bijvoorbeeld, was hij eens bezig met iets uit de vaderlandsche geschiedenis te vertellen en behandelde het tijdvak der regeering van Prins Maurits als stadhouder. Nu stond deze Prins bij hem hoog in aanzien, niet slechts om diens roemruchtige daden als veldheer, maar vooral om zijne groote kennis van wiskunde. Nevens den Prins plaatste hij dan altijd Simon Stevin, den leermeester van dezen Stadhouder, en kwartiermeester-generaal des legers van den Staat. Het hoofdwerk van dezen beroemden wiskundige: Wisconstige gedachtenissen, inhoudende 't ghene daer hem in gheoeffent heeft de doorl. hoochgeb. vorst en heere Maurits prince van Oraengien enz., — een groote foliant, stond dan ook bovenaan in zijne boekenrij.

Onderwijl de heer Hopen zich nu met de leerlingen over Prins Maurits en Simon Stevin onderhield, dwaalde hij in den geest weer af, vergat zijn onderwerp, zag geen jongens, maar louter cijfers en teekens. Hij liet het hoofd op de borst hangen, prevelde eenige onverstaanbare klanken en verdiepte zich geheel en al in berekeningen. Nu waren de jongens hieraan reeds tamelijk ge-

woon, want 't was niet de eerste maal, dat de boven-mosjeu, — zooals zij het noemden, — zat te suffen. Velen vonden dit prettig en maakten er een relletje van. Maar er waren toch een paar jongens, die veel van geschiedenis hielden en gaarne hadden, dat de heer Hopen nog meer vertelde van Prins Maurits.

Toen dus de hoofdonderwijzer zweeg en zat te rekenen, kwam een der leerlingen met de vraag:

»Monsieur, was Prins Maurits ook getrouwd en had hij kinderen?»

Geen antwoord.

De andere jongens gierden het uit, maar de heer Hopen zag of hoorde niemand. Hij was bezig met formules.

De jongen herhaalde zijne vraag, en ... eensklaps zag de Hoofdonderwijzer hem aan — hoewel met een nevelachtigen blik en zeide:

$$F(x, y) = \frac{\sin x + \sin y}{\sin x - \sin y}$$

Dit vonden de jongens een zonderling antwoord. Gelukkig kwam de heer Hopen spoedig tot zich zelf en stelde hij den vrager tevreden. Doch niet altijd liep zulk een les geregeld af, en menigmaal ontstonden er botsingen tusschen den boven-mosjeu en de oudste leerlingen, die soms zoo hoog liepen, dat een der jongens naar de meisjes-school ging, om Julius te halen, ten einde de orde te herstellen, in welk geval de heer Hopen dan de plaats van den ondermeester in de meisjes-klasse innam.

Wanneer Julius de plaats van den Hoofdonderwijzer verving, ging het tamelijk ordelijk toe. De jongens hadden ontzag voor hem en deden hun werk zooals 't behoorde. Maar hij had ook wel eens moeilijke oogenblikken. Op eene dergelijke school zijn er altijd twee of drie jongens, wier lust het is allerlei kattedwaad uit te voeren en het hierdoor den meester lastig te maken.

Zoo was er een jongen, die met recht de belhamel van de klasse kon genoemd worden. Hij was altijd bezig de orde te verstoren, trok leelijke gezichten, om zijne medeleerlingen aan het lachen te brengen, maakte natte proppen van papier en gooide deze

links en rechts tusschen de jongens, ook wel eens naar den lessenaar aan welken de meester gezeten was, trachtte dit ongemerkt te doen en nam dan den schijn aan, alsof hij zich met zijn boeken bezig hield. Dat proppenschieten was voor Julius zeer lastig en onaangenaam, en dikwijls had hij er op geloerd, om den euveldader te betrappen, ten einde hem eens goed te kunnen straffen, maar Piet Rijgers was hem steeds te slim af geweest, . . . totdat hij eindelijk in de val liep.

Dit gebeurde ruim twee jaren nadat wij met Julius kennis maakten en hij zijn hulp-onderwijzersacte had verkregen. In dien tijd had hij zich zeer geoeffend, in de hoop eerlang de hoofdacte te halen. Ook had hij zich met de borst toegelegd op 't Fransch en Engelsch, daar hij van voornemen was ook daarin examen te doen. Zijn grootste struikelblok was echter rekenen en meetkunde, en nu kon de heer Hopen hem hierbij wel hulp verleen, maar bezat de gave niet om zijne kennis van deze wetenschappen bevattelijk aan anderen mede te deelen, zoodat Julius dan ook maar liever zonder zijne hulp bleef en stil voortstudeerde.

Nog slechts een paar maanden, en dan wilde Julius zich aanmelden voor het examen. Maar weinig dacht hij er aan, dat hij hiertoe nimmer komen zou.

Op zekeren middag was Julius, die de meisjesklasse moest waarnemen, weer naar de jongens ontboden, daar de heer Hopen zich andermaal in zijne wiskundige berekeningen verdiept had en de school in de war liep. De heer Hopen nam nu de meisjesklasse waar, en nadat de orde hersteld was, zette zich Julius voor den lessenaar, omringd van een viertal jongens, die eene les moesten opzeggen. Piet Rijgers was er niet bij, en scheen ijverig aan het rekenen te zijn. Maar die ijver was niet groot, want telkens, — met zijn linkeroog glurende naar den lessenaar, — maakte hij proppen en wierp deze naar alle zijden rond. Julius deed alsof hij den ondeugenden jongen niet zag, maar hield toch het oog op hem. Eensklaps vliegt er weer een groote natte prop over de jongens heen en valt juist op den neus

van Julius, die het opgemerkt had van wien die prop was gekomen. Nu was Julius gewoonlijk kalm en bedaard, maar ditmaal liep hem toch de gal over, en van zijn bankje opspringende, haastte hij zich naar de plaats waar Piet Rijgers zat, greep hem in zijn drift bij het hoofd en gaf hem links en rechts een paar klappen, die niet voor de poes waren. En ware het hierbij gebleven, dan zou er verder niets gebeurd zijn, dan dat de kwade jongen zijn verdiende loon had ontvangen. Maar Piet werd brutaal, schold Julius uit voor beul, zei dat hij 't niet gedaan had, en hierdoor de drift van zijn bestraffer nog meer opwekkende, duwde deze hem het hoofd met beide handen zoo verschrikkelijk hard op de tafel, dat het bloed hem uit den neus en van de lippen stroomde. En niet eens, maar twee-driemaal achtereen onderging de knaap zulk een kuur, waarbij hij andermaal vreeselijke klappen om zijn ooren kreeg, Julius hem uit de bank trok en hem ergens in een hoek van het schoolvertrek neerplofte.

Maar hoe vreeselijk zag er de jongen uit! Zijn aangezicht zwol op en was vol bloed. Zelfs das, kraag en buis waren met bloed bevlekt. Dat Piet huilde en schreeuwde, begrijpt gij best. De jongen jammerde van pijn en wou naar huis. Maar Julius, wiens drift bekoeld was, liet dit niet toe, maar zond een der knapen naar beneden, om water en spons te halen, ten einde de bloedvlekken weg te wisschen en de wonde te reinigen. Nu kwam ook de heer Hopen boven en werd niet weinig ontsteld door 't geen hij aanschouwde. Wat te doen? De jongen beweerde dat zijn neus sterk geleden had en een paar tanden afgebroken waren, 't geen bij onderzoek echter minder waar bleek te zijn.

Een ongeluk komt zelden alleen. Juist op het oogenblik dat Piet Rijgers zoo vreeselijk kermde en jammerde, stond zijn moeder aan de huisdeur, met het voornemen haar zoon af te halen, daar er een bloedverwant uit Duitschland gekomen was, die gaarne den knaap wilde zien. Stel u nu eens den toestand voor. Alle jongens liepen heen en weer; aan leeren dacht niemand.

De heer Hoppen was zóó bedremmeld en zóó van zijn stuk gebracht, dat hij niet wist wat te doen of te zeggen. En Julius? Hij stond als verslagen en betreurde het zeer, dat hij zich zoo door zijn drift had laten vervoeren. Maar er moest gehandeld worden. De moeder stond beneden te wachten, niets vermoedende van 'tgeen er met haar zoon was voorgevallen. Er bleef dus niets anders over dan dat Julius haar het gebeurde bekend maakte. Hij deed dit met groote omzichtigheid en zei onder anderen, dat Piet thans onmogelijk naar huis kon komen, daar hij zich slecht gedragen had en straf verdiend had. Hiermede stelde zich de moeder echter, niet tevreden. Zij drong er zeer op aan, dat Piet met haar meeding, en maar later de straf moest ondergaan. Nu gaf het eene woord het andere, zoodat ten slotte Julius zich verplicht zag haar de volle waarheid te zeggen, waarbij hij verontschuldiging verzocht voor zijn drift. Maar was Julius driftig geweest, de moeder werd het thans evenzeer en nadat zij den toestand gezien had, waarin haar zoon verkeerde, geraakte

zij in woede en liet zich ontvallen dat zij een aanklacht zou doen bij den officier van Justitie over deze verregaande mishandeling van haar zoon.

En helaas, zij gaf hieraan gevolg. Julius Wandert werd voor den rechter gedaagd wegens ergerlijk vergrijp aan Piet Rijgers. Bij onderzoek was gebleken, dat de neus van den jongen zeer geleden had en dat mond en tanden op deerlijke wijze gekwetst waren, zoodat de knaap hoogst waarschijnlijk gedurende zijn leven daardoor misvormd zou zijn. Wel gaf de rechter toe, dat er voor Julius verzachtende omstandigheden waren en het bekend was, dat Piet Rijgers zijn geduld op menige harde proef had gesteld, maar toch meende de rechter, dat het een onderwijzer niet betaamde op dergelijke wijze aan zijn drift toe te geven en het dus noodig was een strenge straf op hem toe te passen.

Julius Wandert werd veroordeeld acht dagen gevangen te zitten.

(Wordt vervolgd.)

DE KANO.

EEN VERTELLING UIT ENGELAND.

I.

Toen ik een paar jaar geleden wegens handelszaken Engeland moest bezoeken, — dus vertelde mij een vriend, — hield ik mij geruimen tijd op in een buurt dicht bij de rivier de Theems, die zoo als gij weet een groote snelvlietende stroom is en in het Kanaal uitloopt. Langs die rivier zijn hier en daar kustwachters, en een hunner was de bijzondere vriend en vraagbaak van alle schooljongens uit den omtrek. En geen wonder, want Jims, — zoo heette hij — vond er vermaak in, als hij tijd en gelegenheid had, de wenschen van de jongens te vervullen. En die wenschen stonden meestal in verband met het varen op de rivier, met

het schommelen in bootjes, met lesnemen in het roeien en dergelijke, juist zooals onze Hollandsche jongens doen, die aan de zee kust of dicht bij groote rivieren wonen. Jims had langen tijd als matroos gevaren en was zoo goed bekend met de inrichting van een schip, als een jongen met 'tgeen er in zijne zakken zit. Hij wist ook al de benamingen van masten, zeilen, touwen en van alles wat tot de optuiging van schepen behoort, en daar de jongens dit ook graag wilden weten, kwamen zij vaak bij Jims met het verzoek, voor hen een schip of scheepje te maken met mast en tuig en hun daarbij te zeggen hoe al die dingen heetten. En Jims, die goedig van aard was en er het nut van inzag den jongens on-

»Dat moet mijn geheim blijven,» was het antwoord.

Dit is het sprookje. Vorsch nu eens den diepen zin daarvan na. Mij dunkt het zal u niet moeilijk vallen te vatten, dat met dien prijs, dien schat, bedoeld is, 't geen gij in Filip. 3 vs 14; ook in 2 Cor. 4 en

op vele andere plaatsen der H. Schrift lezen kunt; dat tot ieder de roeping komt dien schat te zoeken en na te jagen, en dat ieder, die het met God waagt en zich niet door moeilijkheden laat afschrikken, dien schat bekomen kan, al gaat het ook door diepten en donkerheden heen.

Een nacht en dag

UIT HET LEVEN VAN EEN ONDERMEESTER.

EEN VERHAAL VOOR JONGELINGEN.

(Vervolg van blz. 318.)

IV.

WAARIN JULIUS VELE TELEURSTELLINGEN ONDERVINDT EN IEMAND ONTMOET DIE HET NIET GOED MET HEM MEENT.

Mij dunkt, deze of gene lezer zal zeggen: al wat ik tot dusver gelezen heb, beantwoordt niet aan den titel van het verhaal. Die titel luidt: »Een nacht en dag,» en daarvan staat er niets in de drie voorgaande hoofdstukken.

Ik moet zeggen dat hij hierin gelijk heeft, maar ik zal er dadelijk bijvoegen: heb slechts nog een weinigje geduld; dan zal die »nacht en dag» wel komen. Ik moest u eerst met eenige bijzonderheden bekend maken, die tot dien voor Julius Wandert zoo gedenkwaardigen »nacht en dag» aanleiding gaven doch ik verzeker u, dat gij er spoedig van zult hooren.

Wij vinden thans Julius in Amerika. Het is niet 't beloofde land voor alle gelukzoekers, maar velen vinden er toch, soms langs een zeer moeilijken weg, hun brood. Anderen worden teleurgesteld in hunne verwachting, vooral zij die geloof hechten aan een couplet uit het lied van Claudius: De reis van Jurriaan geheeten. Daarin wordt gezegd door een Duitscher, die zijne reis beschrijft:

Van hier ging ik naar Mexico,
't Is verder dan naar Bremen;
Ik dacht, daar ligt het geld als stroo,
Ik zal een zak meenemen.

Nu wist Julius wel beter. 't Goud ligt in Amerika even zoomin op straat, als bij ons te lande. Die op eene eerlijke wijze aan goud, aan geld wil komen, moet er voor arbeiden, en zoo zeker als het waar is, dat God de hand des vlijtigen zegent, zoo zeker kon ook Julius zijn, dat hij door arbeid zijn brood zou verdienen. Maar hoe aan arbeid, aan verdienste te komen? Dat was de gewichtige vraag, die hem, terwijl het schip hem over de golven naar zijn nieuw vaderland droeg, bezig hield. En als hij aan die vraag dacht, dan tastte hij met de hand naar zijn jaszak, waarin de aanbevelingsbrieven zaten, die hem met menschen in aanraking zouden brengen, wel bij machte, — zooals hij meende, — om hem eene betrekking te bezorgen. Op teleurstelling was hij wel bereid, maar dat hij zooveel tegenspoed zou ondervinden, als dit werkelijk het geval was, daarop had hij niet gerekend.

Allereerst meende hij — en terecht — te moeten zorgen, dat hij onder dak kwam, en vernomen hebbende, dat de logementen in de groote steden van Amerika nog al duur waren, 't geen hem niet vleide; ook dat er in dat land, — en waar niet? —

menschelijke roofvogels rondwaarden, die er op loerden onkundige reizigers te bedriegen en te plunderen; maakte hij met dankbaarheid gebruik van de aanwijzing naar een goedkoop kosthuis. Er zijn dan ook in Amerika Commissiën en Vereenigingen, die zich ten doel stellen landverhuizers bij hunne aankomst, tot hulp te wesen en hen te vrijwaren van in handen te vallen van buitzoekers. Door bemiddeling van zulk eene Vereeniging die kosteloos hare hulp verleent, kreeg Julius een kamer ten huize van zekere juffrouw Stoker, en geleid door een gediensstige hand trok hij er met zijn zwaren koffer heen. Het huis van juffrouw Stoker stond in een afgelegen gedeelte der stad en was verdeeld in vele kamers, die allen aan kostgangers verhuurd werden.

Toen Julius zijn kamer betreden en ze een weinig naar zijne behoefte ingericht had, nam hij zich den tijd om eens goed te zien, waar hij eigenlijk beland was. Het vertrek was niet groot, maar groot genoeg om er in te slapen. Tegenover de plaats waar zijn ledikant stond, was een venster, smal en laag, en toen hij dit opende om eens een kijkje naar buiten te nemen, zag hij zich omringd van daken en schoorsteenen, terwijl er vlak onder het venster een soort van plat was, met zink bedekt. Alles wat hij hier zag, was allesbehalve schilderachtig en uitlokkend, maar het ontmoedigde hem niet. Daar boven aanschouwde hij het blauwe gewelf des hemels en hij geloofde, dat daar zijn God woonde, die hem, den eenzamen zwerveling, niet verlaten en begeven zou. En in dit geloof knielde hij neer, na eerst venster en deur gesloten te hebben, dankte God, die hem nabij was geweest, toen de golven hoog over 't schip sloegen en die hem hier in deze groote wereldstad wel ten beste zou geleiden.

Een paar dagen later, na de stad eens doorwandeld te hebben, begaf hij zich op weg, om de heeren te bezoeken, aan wie hij zijne brieven van aanbeveling wilde ter hand stellen. Hij had zeven brieven. Dat al de zeven heeren hem niet op hun kantoor

of in hunne zaak een betrekking konden verschaffen, begreep hij best, en dit was ook niet noodig. Hij begeerde slechts door een hunner geplaatst te kunnen worden. Drie, vier dagen gingen daarmede heen en ten slotte was hij nog even ver, als toen hij begon. Vier van de zeven waren naar Californië vertrokken en niemand kon hem verzekeren, dat ze ooit terug zouden komen. De drie anderen ontvingen hem zeer beleefd, noodigden hem zelfs op een zoogenaamden lunch (2e koffieuurtje, na het ontbijt), maar konden hem geen betrekking aanbieden. Bij den een was het kantoor geheel bezet. De ander deed zijne zaak aan kant. De derde gaf hem eenige hoop: hij moest zich nog meer oefenen in de taal des lands en vooral in handelscorrespondentie. Over drie maanden moest hij maar eens terugkomen.

Dat was dus het resultaat (uitslag) van de aanbevelingsbrieven, waarop hij zoozeer zijne hoop had gevestigd. Die uitslag was zeer mager en gaf hem niets. Wat zou hij nu beginnen? 't Is waar hij kon den goeden raad opvolgen en zich oefenen in de taal en handelscorrespondentie, en over drie maanden nog eens aankloppen, maar wie verzekerde hem dat hij dan geplaatst kon worden? Er was nog een andere vraag, die hem ernstig bezig hield. Zou hij met zijn geld toekomen? 't Is waar, hij was er op bedacht geweest zich van een noodpenning te voorzien, voor het geval dat hij niet dadelijk aan eene betrekking zou kunnen geholpen worden. Maar als er nog eens drie maanden, en nog eens eenige weken zouden verlopen zonder verdienste, dan zou die noodpenning spoedig verteerd zijn. En wat dan? . . . Ja, hij kon dan aan neef Daniël schrijven en hem verzoeken geld te zenden. Doch dit wilde hij slechts in den hoogsten nood doen, wetende dat Daniël moeilijk geld uit zijn zaak kon missen. Hij nam zich voor zeer zuinig te leven, en zich af en toe van het middageten te onthouden, dat juffrouw Stoker voor hem gereedmaakte en — hij moest het zelf erkennen — niet te duur berekende.

Op deze wijze leefde hij eenige maanden voort, oefende zich in de taal, bezocht nu

en dan den koopman, wien hij zijn dienst had aangeboden, maar die hem gedurig uitstel vroeg en . . . kon niet anders doen dan af te wachten wat God over hem besloten had.

Hij hoopte het beste. Zou die hoop vervuld worden? Gewis niet op de wijs zooals hij zich dit voorstelde. Tot dusver had hij niets dan teleurstellingen ondervonden en volgens zijne meening moest daar nu een einde aan komen, zoo hij niet tot armoede wilde vervallen, 't geen voor hem verschrikkelijk zou zijn. De mensch denkt en beschikt echter anders dan God. Volgens den mensch heeft het geluk een rechten weg, maar God vindt het voor sommige menschen beter, dat zij langs omwegen tot den toestand van geluk komen. En daartoe gebruikt God niet slechts teleurstellingen, maar zelfs laat Hij het toe, dat de mensch in diepen nood komt en bijna vergaat van gebrek, opdat Hij dan hulp en uitkomst kan geven dengene die Hem vreest en op Hem vertrouwt.

Ook Julius moest nog eerst door een diepen weg heen, voordat hij het gewenschte doel zou kunnen bereiken. Alsdan zou hij zien, dat al die teleurstellingen en rampen noodig waren om hem te louteren.

Op zekeren middag slaat Julius den weg huiswaarts in. Hij is er weer op uit geweest eene betrekking te zoeken, maar dit viel even ongelukkig uit als vroeger. Men heeft hem met beloften gepaaid, en zich aan deze beloften vasthoudende, gelijk een schipbreukeling zich aan een stroohalm vastklemt, gaat hij huiswaarts, en de afgelegen achterbuurt bereikende, slaat hij de straat in, waar hij woont. Juist op den hoek loopt hem iemand bijna tegen het lijf, dien hij terstond aan den schuwen blik en het rossige haar herkent als . . . Pik, den gewezen knecht van Daniël, met wien hij de reis over zee gemaakt had. Daar zij beiden tusschendekepassagiers waren geweest, sprak het van zelf, dat zij bijna dag aan dag met elkander in aanraking waren gekomen, 't geen voor Julius eenigzins hinderlijk was, want buiten twijfel wist Pik wat er met hem gebeurd was en dat hij celstraf had onder-

gaan, iets waaraan hij niet gaarne herinnerd werd en waarvan hij hoopte, dat het in Amerika niet bekend zou worden.

Of Pik er aan dacht die hoop te verijdelen, weet ik niet. Slim genoeg was hij er wel toe, als hij er eenig voordeel van zou kunnen trekken. Maar iets anders had hem aangetrokken. Op zekeren nacht terwijl het schip dwars door de golven heen zijn weg vervolgde, kon Julius niet slapen; in zenuwachtige opgewondenheid verbeeldde hij zich eenige papieren en boeken, die hij zeer noodig had, niet ingepakt te hebben voor de reis. Hij kon het niet langer in bed uithouden, en toen het eerste schemerlicht van den dag in het donkere gewelf van het tusschendeke doordrong, stond hij op en haastte zich naar zijn koffer, dien hij opende en daarin snuffelde. Het was zeer onvoorzichtig van hem. Wel meende hij dat alle tusschendekepassagiers sliepen, maar hierin bedroeg hij zich toch, want ook Pik sliep niet, en Julius in zijne bewegingen volgend, zag hij alles wat hij deed.

En Julius beging nog een grootere onvoorzichtigheid. Toen hij de boeken en papieren gevonden had, ging hij voort met zoeken en snuffelen. Onder in den koffer lag zijne portefeuille met de brieven van aanbeveling en het bankpapier, dat hij voor zijne verblijfkosten in Amerika bijeengebracht had. Nu wist hij best, hoeveel geld dat bankpapier bedroeg, maar door begeerte gedreven, wilde hij dat bedrag nog eens zien en natellen. Er ligt in het bezit van geld een bekoring, en het is dus wel te verklaren, dat Julius zijn eigendom nog eens wilde aanschouwen. Maar hij ging, — waarschijnlijk ten gevolge van zenuwachtigheid, — daarbij zoo onhandig te werk, dat de portefeuille aan zijne vingers ontsnapte, en brieven en banknoten op den grond vielen. Wel raapte hij deze weer haastig bijeen, maar Pik die alles gezien had, dacht er het zijne van.

En thans stond Pik tegenover Julius in de straat, dicht bij het huis van Juffrouw Stoker.

Pik zag er nog al knapjes uit en geleck

meer op een heer dan op een smidsknecht. Zijn hoofd was bedekt door een flambard en zijn jas zag er uit, alsof zij pas uit den winkel was gekomen.

»Het schijnt je nog al goed te gaan,» begon Julius, die een gesprek met hem niet ontwijken kon. Want gij herinnert u, dat Julius weinig sympathie voor den gewezen knecht van zijn neef Daniël gevoelde.

»O ja, het gaat mij best!» zei Pik. »Ik heb mij geassocieerd met een vriend, en te zamen hebben wij nu een fabriek opgericht, die in vollen gang is en aardig wat opbrengt.»

Julius zette groote oogen op. Zoo iets had hij niet verwacht. Het was dus Pik beter gegaan dan hem.

»En mag ik vragen,» ging Julius voort, »welke soort van fabriek gij hebt?»

»Een fabriek geheel in mijn vak. Wij koopen, verkoopen en maken allerlei machines, ja alles wat tot smidswerk behoort. Wij hebben het zoo druk, dat wij meestal den nacht moeten te baat nemen, om met ons werk klaar te komen.»

Een oogenblik was er, dat Julius er aan dacht aan Pik te vragen, of hij hem niet met kantoorwerkzaamheden, met het bijhouden van boeken kon van dienst zijn, maar kwam er niet toe, daar Pik zei:

»Het verwondert u zeker mij hier te zien rondrentelen, in plaats van aan de fabriek te zijn, maar ik moet een kamer zoeken voor een jongen man, die pas bij ons is gekomen. Is er hier in deze straat geen kamer open?»

Julius was er verre af van te denken, dat Pik loog, en dat er van alles wat hij hem van zijne fabriek gezegd had, geen woord waar was.

»Ik geloof,» gaf hij ten antwoord, »dat juffrouw Stoker, — zie, ginds is haar huis, — nog eene kamer ledig heeft. Ze is wel zeer hoog, zoo hoog als de mijne, op de 5de verdieping. Misschien past zij dien jongen man niet.»

»O, die zou hem juist lijken!» riep Pik uit. »Hij is pas een beginner en heeft nog niet veel in de melk te brokken. Zou ik die kamer eens mogen zien?»

»Denkelijk wel, als juffr. Stoker thuis is.»

»Dan zal ik er maar dadelijk op afgaan,» meende Pik.

Julius kon dit niet afwijzen. Beiden betraden de aangewezen woning. Pik sprak met Juffrouw Stoker, die hem eene kamer liet zien, dicht bij die van Julius. Juffrouw Stoker maakte hem met de voorwaarden bekend en Pik zou er over denken en spoedig zijn besluit mededeelen. Julius had intusschen zijne kamer geopend en toen Pik nieuwsgierig zijn neus tusschen de deur stak en vroeg of hij eens een kijkje mocht nemen in de woning van zijn vroegeren reisgenoot, gaf Julius hem een wenk binnen te komen.

Het eerste wat Pik in het oog viel, was de koffer, maar hij deed alsof hij die niet zag en niet dacht aan de portefeuille met banknoten.

»Ik moet zeggen,» zei hij, »dat het hier inderdaad hoog en droog is. Het uitzicht zal zeker wel niet zoo mooi zijn als in het Park.»

Brutaal als hij was, ging hij naar het venster, keek links en rechts en zag ook het plat onder het raam.

»Tamelijk hoog,» fluisterde hij, zonder dat Julius het hoorde. »Wij zullen moeten klimmen als apen, om in de kamer te komen. Maar . . . 't zal wel lukken.»

En zich nu tot Julius wendende, zeide hij luid: »Ik dank u zeer mij den weg gewezen te hebben voor den jongen man. Ik denk wel, dat de kamer hem bevallen zal. Spoedig kom ik terug met hem.»

Deze laatste zes woorden waren geheel en al waarheid, maar hadden toch eene andere meening dan waarvoor Julius ze hield.

Pik groette beleefd en ging heen.

V.

WAARIN JULIUS DEN GEWEZEN KNECHT VAN
DANIËL ANDERMAAL ZIET, MAAR NIET IN
ZIJN VOORDEEL.

Drie dagen later vinden wij Julius weer in zijn eenzaam kamertje. Hij is nog neerslachtiger geworden. Tot dusver had hij

nog steeds moed gehouden, maar nu begint hem alle hoop te begeven. Het laatste strooialmpje van menselijke hulp was hem ontgleden. De koopman, op wien hij tot nu toe gerekend had, had hem dezen avond doen weten, dat hij hem geene betrekking kon bezorgen.

En nu zat hij daar moedeloos alleen in zijn vertrek. Buiten sloeg de regen tegen zijn venster en af en toe gierde een windvlaag langs het hooge venster. Hij had eene kaars ontstoken en bij dit flikkerende licht dacht hij na wat hij nu beginnen zou. Wat moest hij doen, als zijn geld op was? Hij moest morgen f300 betalen aan Juffrouw Stoker voor huur en middageten; en hij wilde eens nazien, hoeveel hij nog bezat.

Hij ontsloot zijn koffer waarin heel onderin zijn portefeuille lag, benevens zijn gouden horloge. Dit laatste stak hij in zijn vestjeszak; — hij wist niet waarom hij het deed, want gewoonlijk droeg hij het niet. Maar later zou 't hem duidelijk worden, waarvoor hij het uit den koffer genomen had. Nu telde hij zijn geld na. Zijn gansche schat bedroeg nog slechts f350. Wanneer hij nu aan Juffrouw Stoker f300 betaald had, zouden hem nog slechts f50 overblijven. En hoe kort zou hij daarmee toekomen! Zou hij niet aan Juffrouw Stoker zeggen, dat hij niet langer bij haar kon blijven wonen? Goed, maar waar dan heen? Hij kon toch onmogelijk op straat overnachten, en in elk geval, hij moest toch voedsel gebruiken.

Wij mogen het hem niet verwijten, dat hij het hoofd op de borst liet hangen. Het is zeer gemakkelijk anderen te veroordeelen, maar men moet eerst in dergelijke omstandigheden verkeerd hebben, om een juist oordeel te kunnen vellen. En dan valt het oordeel gewoonlijk veel zachter uit. Onwillekeurig vouwt Julius de handen samen, en nu is het hem, alsof te midden van den klapperenden wind, eene stem hem toeroept: Vertrouw op God! In den hoogsten nood is de uitkomst het naastbij. Die gedachte geeft hem weer eenigen moed. Hij ontleedt zich, laat zijn koffer ongesloten, blaast het licht uit en werpt zich te bed, waarna in

weerwil van den storm, die langs de daken zwiept, hij zachtjes inslaapt.

En zijn slaap was zeer vast, zoó vast, dat hij niet hoort wat er dichtbij hem gebeurt. Twee mannen zijn van de belendende daken op het plak gekomen onder het venster van Julius kamer. Hier bukt zich de een en duldt dat de ander op zijn rug gaat staan, waardoor deze in staat is het venster te bereiken. Bijna zonder gedruisch wordt een ruit uitgesneden, en bij het schijnsel der maan, die af en toe tusschen de wolken te voorschijn komt, steekt een man wiens rossige haren door den wind heen en weer bewogen worden, de hand door de opening, schuift een wervel weg en ontsluit het venster, waardoor hij naar binnen in de kamer afdaalt.

Julius hoort en ziet niets, maar de man met het rosse haar ziet den slaper, luistert naar diens ademhaling en fluistert bij zich zelve: »geen gevaar! ik kan nu mijn slag slaan en dien koffer eens onderzoeken.» Dit doet hij ook, vindt de portefeuille met banknoten, steekt die bij zich en ziet rond of er nog iets anders van zijne gading is. Maar hij vindt niets anders dan boeken en kleren, die hem te bezwaarlijk zijn om mee te nemen. Voorloopig meent hij genoeg te hebben, en zoo stil hij gekomen is, kruipt hij terug, maar door een onhandige beweging stoot hij tegen een stoel, die omvalt en Julius wakker maakt, die zich opricht en nog tijd en gelegenheid heeft, om in den man, die door het venster wegkruipt, Pik te herkennen.

Snel springt Julius het bed uit, spoedt zich naar het venster, roept zoo luid hij kan: »dief! dief!» maar de beide dieven wachten er zich wel voor met hem een praatje te houden en haasten zich uit 't gezicht te verdwijnen.

Pik had dus zijn woord gehouden. Immers, hij wilde spoedig terug komen met den jongen man, die niemand anders was dan zijn diefjesmaat. Ook had hij waarheid gesproken, zeggende, dat hij het steeds zoo druk had, dat hij des nachts aan het werk moest zijn. Voor dieven is de nacht het meest geschikte tijdstip: het is hunne ure der duisternis.

Julius kon hen nakijken. Toen hij onderzoek deed naar 't geen hem ontstolen was, miste hij de portefeuille met banknoten, en gij kunt u voorstellen welk een verlies dit voor hem was. Thans was hij zonder geld en zonder middel van bestaan.

Wat zou hij nu doen?

Haastig schoot hij eenige kleederen aan en begaf zich naar het benedenhuis, om Juffrouw Stoker te wekken en haar met den inbraak en zijn verlies bekend te maken. Het gelukte hem haar ook te spreken, maar de juffrouw nam alles kalm op. Zoo iets was al meer gebeurd en zij was maar blij dat de dieven haar geen bezoek hadden gebracht. Zij gaf Julius den raad naar de naastbijzijnde wachtpost der politie te gaan en daar van het geval kennis te geven, 't geen hij ook deed. Vier agenten kwamen, deden nauwkeurig onderzoek, klommen uit het venster op het plat, klauterden langs de naburige daken, maar vonden nergens een spoor van een der inbrekers. Zij beloofden echter hun best te zullen doen de dieven op te sporen en schreven den naam op, dien Julius hun genoemd had. De naam Pik was hun onbekend, maar zij vermoedden, dat de dief bij zijne komst in Amerika een anderen naam had aangenomen. In elk geval, zij hoopten hem weldra beet te krijgen.

Of hun dit gelukt is, zullen we later vernemen.

Intusschen was onze arme Julius er ongelukkig aan toe. Welk een verlies! Welk een verdriet! Van het oogenblik af dat hij den Amerikaanschen bodem betreden had was hij in al zijne verwachtingen teleurgesteld geworden, en nu nog beroofd van 't geen waarop hij zijne hoop gevestigd had! 't Was droevig! Hij moest zich zelve afvragen: »Is dat nu het gevolg van mijn vertrouwen op God? Is dat nu de zegen, dien ik Hem dagelijks heb afgesmeekt? Ik zie vele personen, die als gelukzoekers naar dit land gekomen zijn, — menschen, die niet naar God vragen, en hun gaat het goed; zij zijn voorspoedig en ik — ik moet gedurig met tegenspoeden worstelen en bezit thans niets meer dan eenige boeken en kleedingstukken!»

Inderdaad, het valt voor iemand, die godvreezend is en wien het voortdurend tegenloopt in de wereld, moeilijk zonder morren zijn kruis te dragen. En toch, hij moet dit doen. Zonder kruis geen kroon; zonder lijden geen heerlijkheid. Julius moest nog leeren niet te vertrouwen op geld, maar op God. En nu hem dit ontnomen was, werd de weg der beproeving voor hem geopend: hij moest nu kiezen: God of de wereld.

Gelukkig voor hem, dat hij de laatste niet verkoos, maar, al was het ook onder bittere tranen, toch besloot zijn betrouwen op God te vestigen, die duizend wegen en middelen heeft, om hem uit zijn benarden toestand te verlossen.

En thans eerst begon voor Julius de lijdensweg, die tot eene goede uitkomst zou leiden.

Het spreekt van zelf, dat hij Juffrouw Stoker moest mededeelen niet in staat te zijn haar zijne schuld te betalen. Immers, hij bezat geen penning meer. Niets, letterlijk niets bezat hij meer dan boeken en kleederen en het gouden horloge, dat eenmaal zijn vader toebehoord had.

Juffrouw Stoker beklaagde hem, maar ging er toch losjes over heen. Zij had wellicht reeds meer dergelijke gevallen bij de hand gehad, en toen het haar door vragen gebleken was, dat Julius groote waarde hechte aan zijn kleederen en vooral aan zijne boeken, zeide zij:

»Het spijt mij ontzaglijk voor u. Ik zou u liever nog langen tijd als mijn huurder in huis gehouden hebben, maar u begrijpt wel: ik kan van den wind niet leven, en moet omzien naar een anderen huurder, die mij op zijn tijd betaalt. Dat moet u zelf redelijk en billijk vinden. Het spijt mij, het spijt mij, maar ik moet u verzoeken mijn huis te verlaten.»

»Ik zie er de billijkheid van in,» zei Julius, »maar u zult mij wel zooveel tijd willen gunnen, dat ik naar eene andere slaapgelegenheid zal kunnen zoeken.»

»O, u heeft den tijd geheel aan u zelve,» antwoordde Juffrouw Stoker, die steeds zeer kalm bleef, »wanneer u uwe kamer verlaat, kunt u doen wat u wilt.»

»Ik neem aan,» hernam Julius, »dat ik ergens een onderkomen vind. Dan kan ik immers mijn koffer en alles wat mij behoort daarheen laten overbrengen?»

»Vergun mij u te zeggen, dat dit zeker kan geschieden en ik er niets tegen zal hebben, dat uw koffer en toebehooren naar elders wordt afgehaald, mits»

Zij draalde een oogenblik het volgende woord uit te spreken. Zij voelde hoe pijnlijk dit voor Julius moest zijn. Maar zij meende het toch te moeten doen en vervolgde:

»Mits u mij betaalt wat u mij schuldig is. Zoolang als dit niet geschiedt, houd ik uwe zaken onder mijne berusting. Ik heb de wet op mijne hand.»

Het was zeer grievend voor Julius. Maar alle bedenkingen en alle voorstellen, die hij maakte baatten niets, en hij moest het huis verlaten, met bijna geen penning in den zak en met niets dan de kleeding die hij aanhad.

Daar stond hij nu op straat, arm en verlaten van iedereen.

Wat te beginnen?

Gelukkig bezat hij nog een paar Amerikaansche postzegels en hij begaf zich naar het postkantoor, waar hij, — gemakkelijk als het daar voor belanghebbenden was ingericht, — een brief schreef aan zijn neef Daniël, wien hij zijn neteligen toestand bekend maakte en hem dringend verzocht hem onverwijld geld te zenden. 't Is waar, — aangenomen dat Daniël dadelijk terug zou schrijven, — zou er nog minstens een maand verloopen, voor hem zijn antwoord kon bereiken, — maar dan zou er toch een einde komen aan den ongelukkigen toestand waarin hij zich nu bevond. Daniël had hem immers bij handslag beloofd hem, zoodra hij — Julius — het noodig mocht hebben, geld te sturen. En toen Daniël dit beloofde, meende hij het ook op dat oogenblik. Maar hij was — heel in de verte — nog van de familie van den Schenker bij Faraö, wiens dankbaarheid en geheugen even sterk waren. De Schenker lei een goed leventje aan het hof van den Egyptischen koning, en Daniël had het zoo druk met de politiek van het koffiehuis, dat hij niet aan Julius dacht. Was

het hem nu maar gegaan als het muisje, dat volgens zijn zeggen wel eens toevallig een stukje spek vond, misschien zou hij dan nog wel een brokje ervan voor zijn neef overgelaten hebben. Maar dat stukje spek bleef weg, en inplaats van zuinig te wezen, verbande Daniël zijne zorgen — als hij die had — door een leven van vroolijk Fransje.

Julius moest lang wachten op antwoord.

Intusschen meende hij iets te moeten doen, ten einde aan eene betrekking te geraken. Hij begaf zich naar een der heeren van de Vereeniging ten dienste van landverhuizers, die hem steeds welwillend te woord had gestaan en deelde hem mede in welk een droevigen toestand hij gekomen was, waarbij hij het verzoek voegde hem zoo mogelijk uit dezen nood te helpen.

De heer sloeg dadelijk een dik boek op en toonde hem eene lange lijst van namen van personen, die even als hij de hulp van de Vereeniging hadden ingeroepen.

En met deze boodschap kon Julius ver-
trekken.

Hij dwaalde de stad door, en toen het avond werd zocht hij naar gelegenheid om ergens onder dak te komen. Lang behoefde hij niet te zoeken. Hij had in een der dagbladen de aankondiging en beschrijving gelezen van logementen voor den zoogenaamden minderen man, waar men voor zeer weinig geld een nachtverblijf en ontbijt kon verkrijgen. Dit laatste vooral was hem zeer welkom. Honger had hij en slaap ook. Maar aan geld ontbrak het hem, om aan beiden te voldoen. Hij bezat nog slechts een paar stuivers en voorts niets dan zijn horloge, en dit wilde hij eerst in den uitersten nood te gelde maken.

Hij zocht dan ook het goedkoopste logement op. Maar o! hoe werd hij teleurgesteld! Het zag er daar zoo verschrikkelijk uit, dat hij het er niet in kon uithouden en liever onder den blooten hemel of ergens onder een afdak wilde slapen, dan te midden van menschen, die bijna dien naam niet waardig waren. Later vond hij eene hem beter passende gelegenheid. Toen de nood steeds nijpender werd, nam hij allerlei beroepen bij de hand, om niet van hon-

ger om te komen. Hij werd baanveger, schoenpoetser, boodschappenlooper, kruier, kortom alles wat men hem aanbood.

't Was een droevige tijd, dien Julius op deze wijze doorbracht, en menigmaal, wanneer hij voor een aanzienlijk huis stond, en de schoenen poetste voor het gezin, viel er een traan op den borstel bij de gedachte aan vroegere tijden. Maar toch behield hij onder al deze beproevingen de hoop, dat betere dagen voor hem zouden aanbreken.

Hij verzuimde het gebed niet en God. . . . verhoorde hem op Zijnen tijd.

Maar nog zijn wij niet aan het einde van zijn lijden gekomen. Wij moeten nog een zeer donkeren avond en nacht met hem doorbrengen. Toch zult gij zien, dat er een kleine lichtstraal door de wolken heenbreekt, de aankondiging van den dag, die een einde zal maken aan de rampen en moeiten, aan welke hij sedert zijn komst in Amerika heeft blootgestaan. *(Wordt vervolgd.)*

53. Moeilijk.

De heer Smuller was telegrafist. Hij droeg zijn naam niet te vergeefs, want hij hield van een lekkeren maaltijd en nam gaarne de uitnoodiging aan van zekeren rijken heer S. Muller, die hem af en toe aan zijn disch onthaalde. Nu gebeurde het dat zijn gastheer stierf, waarop de telegrafist dit bekend maakte. Nu is de vraag: hoe deed hij dat? Het antwoord moet in rijm verrat zijn in twee regels, waarvan de 2^e regel precies dezelfde letters beheist als de eerste regel.

54. Stand en stad.

Mijn woord telt slechts 5 letters,
 Wijst aan een hoogen stand;
 Ook word ik wel gegeven
 Aan burgers van ons land,
 Die zich verdienstlijk maken
 Door moed of wetenschap.
 Neem weg mijn midden-letter,
 — Ik denk, gij zijt zoo knap, —
 Dan ziet ge een stad verrijzen,
 Chassé's geboorteplaats.
 Voor u is 't nu niet moeilijk
 Te raden, jonge maats!

55. Verandering.

Wanneer gij achter het woord kop er zet, dan wordt dit koper. Gij krijgt dus door deze toevoeging twee zelfstandige N. W., die zeer van elkander verschillen. Verander eens de volgende woorden door achtervoeging van er.

Een visch in vetdeelen der melk.

- reuk, geur of klimaat in een soort van kandelaar.
- » gewijde plaats in een gevangenis.
- » insect in een speelgoed voor jongens.
- » ijzeren duim met twee punten in een koopman in snuisterijen.
- » losgaan van bevroren water in een deel van een ei.
- » spijs of voedsel in iemand die eene betrekking heeft aan eene kerk.
- » kom of nap in eene oppaster bij zuigelingen.
- » vierkante schijf vensterglas in een man te paard.
- » zoet vocht in een wilddief.
- » rookwerktuig in een muzikant bij de Marine.

zonden, om onze zonden weg te nemen. Hij kan volkomen zalig maken, die tot Hem komen."

»Hoe weet gij dat?» vroeg Tippto.

»Door dit boek," was het antwoord, waarbij op den Bijbel gewezen werd. »Dit is het Woord van God. Dat spreekt de waarheid en wijst ons den weg naar het land der heerlijkheid, waarin allen komen, die van hunne ongerechtigheid verlost zijn."

»En reist gij nu het land door, om dit aan de menschen bekend te maken?"

»Ja; ik ben een zending, uitgezonden om aan de menschen de blijde boodschap, het Evangelie van de genade Gods, te verkondigen. Sedert vele jaren reis ik reeds door dit land en predik den menschen, dat zij hunne houten en steenen beelden moeten wegwerpen en alleen den waarachtigen God aanbidden. Ik wensch van ganscher harte, dat alle menschen Jezus Christus, den Verlosser van zonden leeren kennen, die iets veel beters geeft dan Brahma en Boedha, welke afgoden zijn en niemand verlossen kunnen."

De prins luisterde met groote aandacht en toen de boot den oever bereikte, zeide de zending, terwijl hij hem een Bijbel aanbood:

»Lieve vriend, neem dit boek en lees het. Ik zal er God voor bidden, dat Hij er uwe oogen en uw hart voor opene. Wanneer gij het gelezen hebt en mij wilt opzoeken, dan kunt gij mij vinden te Calcutta, waar ik bij

de haven woon. Mijn naam is Henri Wilson."

Drie maanden later, juist toen de zending van een reis was teruggekeerd, kwam een vreemdeling aan zijn huis en verzocht hem te spreken.

Het was Prins Tippto.

De zending ontving hem vriendelijk en vroeg:

»Hebt gij dat boek gelezen?"

»Ja," was het antwoord. »Ik heb het gelezen en houd er veel van. In 't begin kon ik er slechts weinig van begrijpen, maar toch las ik altijd door. Toen zond God mij een uwer vrienden toe, die mij alles uitgelegd heeft wat ik niet verstond. Nu heeft Gods Geest mij de oogen geopend en weet ik, dat noch Brahma noch Boedha mij verlossen kunnen. Mijn hoop is alleen gevestigd op Jezus, die met Zijn bloed ook mijne zonden heeft uitgedelgd. Aan Hem wil ik mij overgeeven. Hem heb ik lief en voortaan wil ik alleen voor Hem leven.

Dat was een blijde tijding voor den zending. Tippto bleef langen tijd bij hem, werd onderwezen en gedoopt en verkreeg den naam Jonathan. Sedert dien tijd verliet de jeugdige Christen zijn leermeester niet en predikte even als hij het Evangelie aan zijne landslieden. Nadat hij aldus vele jaren den Heiland getrouw gediend had, schonk hem de Heer inplaats van eene aardsche een hemelsche kroon, die allen ontvangen, welke den Heer in onverderfelijkheid liefhebben.

Een nacht en dag

UIT HET LEVEN VAN EEN ONDERMEESTER.

EEN VERHAAL VOOR JONGELINGEN.

(Vervolg van bla. 383.)

VI.

WAARIN WIJ EEN AVOND EN EEN DEEL VAN DEN NACHT DOORBRENGEN, MAAR NIET ZONDER LICHTSTRALEN.

Sedert ruim twee jaren bevond zich nu Julius op Amerikaanschen bodem, en laat

op een namiddag zien wij hem den weg inslaan naar het postkantoor. Gij zoudt hem niet herkend hebben als denzelfden jongen man, dien gij met zooveel hoop in het hart, de reis naar de Nieuwe wereld zaagt ondernemen. De worsteling om het bestaan, kommer, gebrek en lijden van allerlei aard had

den jeugdigen bloos van zijne wangen weg-gewischt. De oogen lagen diep en hadden een droevigen blik, en zijn gelaat was zoo vervallen, dat men niet overdrijven zou door te beweren, dat het verblijf in Amerika hem tien jaren ouder had gemaakt.

Hij zag er bijna haveloos uit en droeg nog dezelfde bovenkleeding, waarin wij hem het huis van Juffrouw Stoker zagen verlaten. Eerst had hij gehoopt door eenige verdienste in staat gesteld te zijn zich nieuwe kleederen aan te schaffen, maar zooals gij weet, lukte dit hem niet. Ook had hij beproefd Juffrouw Stoker te bewegen hem een paar kleedingstukken af te staan, maar zij wilde hem die wel geven, mits hij betaalde wat hij haar schuldig was.

Sedert was zijne kleeding er niet beter op geworden, en in de armzalige plunje, die hij nu droeg, geleek hij meer op een schooier, op een vagebond, dan op een fatsoenlijken jongen man. Twee-driemaal, wanneer hij eenige stuivers veroverd had, was door hem een brief naar zijn neef Daniël gezonden, waarin hij hem zijn beklagenswaardigen toestand geschetst en bij hem aangedrongen had hem toch geld te zenden. Na lang wachten had Daniel hem tweemaal een muntje van tien gulden gezonden en er bijgeschreven, dat hij er op 't oogenblik »zelf inzat», maar dat hij aan hem denken zou, hopende zoo gelukkig te zijn als het muisje, dat toevallig een stukje spek vindt!

't Was wel weinig wat Daniël had gezonden, maar Julius kon er ten minste schoeisel voor koopen, 't geen hij zeer noodig had.

En nu zien wij hem dan op den laten namiddag naar het postkantoor gaan. Hij had andermaal naar Daniël geschreven en hem bericht, dat hij nu geen vast tehuis meer had, maar nu en dan zijn verblijf onder den blooten hemel moest zoeken, rederf waarom hij hem verzocht had hem zijn brief *poste restante* te zenden. *Poste restante* wil zeggen: de brieven blijven aan het postkantoor liggen, tot de belanghebbende ze zal komen afhalen.

Het was niet de eerste maal dat Julius naar het postkantoor ging en den beambte aldaar vroeg: Is er ook een brief *poste res-*

tante voor mij gekomen? De beambte kende hem wel, vooral daar Julius zich door eenige papieren en bewijsstukken als den wettigen belanghebbende had verklaard.

»Het spijt mij, mijnheer Wanders,» zeide de beambte, »dat er voor u geen brief *poste restante* gekomen is.»

Julius wilde heengaan, toen de beambte hem terugriep.

»Morgen ochtend tusschen 9 en half 10 komt de post uit Europa, en als er een brief voor u bij is, zal ik dien dadelijk ter zijde leggen, om hem u, bij opvraag, te geven.»

Dus morgen. Nieuwe hoop!

Het spreekwoord zegt: Hoop doet leven. Maar in zijn geval was dit toch zeer moeilijk. Hij had in geen 24 uren iets gegeten. De honger stond op zijn aangezicht te lezen. Hoe dikwijls hij ook zijn zakken had door-gesnuffeld en omgekeerd, geen enkele penning was er in te vinden, — niets dan een doosje met een paar lucifers, — van die knal lucifers, die veertig jaren geleden in gebruik waren en door de zoogenaamde Zweedsche lucifers vervangen werden. Tot voor drie weken had hij nog iets kunnen verdienen met schoenpoetsen en boodschappen te verrichten, maar koorts hadden hem aangetast en met moeite had hij er het leven afgebracht.

Met langzame schreden heeft Julius het postkantoor verlaten en de vraag is nu: waarheen? Hij had grooté behoefte aan rust, aan een goede gelegenheid om in een bed te slapen. Maar daaraan was er voor hem, bij gebrek aan geld, evenmin te denken als aan een goeden maaltijd, om zijn hongerte stillen.

Ja, waarheen zal hij nu gaan? Op straat te overnachten kon niet. Hij weet raad. Niet ver daar vandaan is een heerlijk park, een plantsoen, bezet met hooge boomen, en met banken, bestemd voor wandelaars, die daar een weinig willen rusten. Op zulk een bank heeft hij reeds menigen nacht doorgebracht, 't zij alleen of in gezelschap van menschen, van vreemdelingen, die even rijk waren als hij, of misschien nog armer, — menschen zonder hoop en zonder God in de wereld.

Julius zoekt een ledige bank uit en zet

er zich op neêr. 't Is een aangename herfst-avond; de lucht is zoel; de hemel bedekt; ster noch maan zenden haar licht op de donkere aarde, die nog verduisterd wordt door de breede schaduwen der boomen, waaronder hij thans zit met een hart, wel vol kommer, maar toch niet zonder hoop op goddelijke hulp. Heel eenzaam heeft hij het niet op deze bank. Af en toe gaan hem wandelaars voorbij. En hij heeft thans behoefte om geheel alleen te zijn. Maar hoe kan hij dat? Hij heeft geen woning; hij is een zwerveling. Doch daar ginds, diep in het plantsoen, is een boschje, en daarheen wendt hij zich, om met God alleen te zijn en zijn hart voor Hem uit te storten; voor Hem, die al onze nooden kent, maar die ook wil, dat wij ze Hem bekend maken. Julius knielt op het donkerste plekje neêr, en gelijk een kind aan zijn vader toevertrouwt wat hem smart, wat hem deert en ontbreekt, zoo doet ook hij thans in ootmoed des harten, biddende dat God hem in dezen uitersten nood moge helpen.

Dit gebed heeft hem gesterkt, en nu zijne bank opzoekende, zet hij zich daarop neder, slaapt van vermoeidheid in en heeft den volgenden merkwaardigen droom. Hij wandelt in de straten zijner geboortestad en houdt stil voor een boekwinkel, waar hij een boek opengeslagen ziet liggen, dat hij begint te lezen. Niet weinig verrast is hij, bemerkende, dat zijne eigene geschiedenis in dit boek wordt verhaald, en doorlezende wordt hij getroffen door de volgende woorden: »Houd moed, zwerveling; dicht bij u bevindt zich iemand, die u zoekt. Zijn naam is. . . .» Verder kan Julius niet lezen; die naam staat op de andere bladzijde en deze kan hij niet omslaan. Hij wil nu in den winkel gaan, om den naam te vinden, maar — gelijk dit dikwijls in droomen gebeurt — eensklaps wordt hij naar eene andere stad verplaatst en ziet eene dame, met zulke beminnelijke trekken, dat hij de oogen niet van haar kan afhouden. Zij schijnt hem een hooger wezen toe, vriendelijk en toch ernstig. Zonder dat hij er zich over verbaast, grijpt zij zijne hand en fluistert hem

toe: »Volg mij.» Stilzwijgend wandelen zij door eene straat, toen er plotseling een groote zwarte vogel aan komt vliegen, die de straat oploopt en aanhoudend Pik! Pik roept. Die vogel had wel zwart haar, maar toch meende Julius in hem eenige gelijkenis te vinden met den man, die hem bestolen had. Hij loopt hem na, om hem te pakken en zijn geld terug te eischen, maar nu vliegt die kraai een groot magazijn binnen en verschuilt zich. Julius wil hem zoeken, maar de jonge dame zegt: »houd u stil!» Zij wijst hem op een heer, die het magazijn binnentreedt, en fluistert hem toe: »die heer zal. . . .»

De dame verdwijnt en Julius ontwaakt. Maar hij is nog zoo midden in zijn droom, dat hij zich verbeeldt haar te zien. En inderdaad, op de bank zit eene vrouw, die echter niets gelijkt op die dame. Nu was het wel duister onder die hooge boomen, maar er straalde toch nog genoeg licht om die vrouw te kunnen zien. Dat licht kwam uit groote huizen, villa's, restauraties, gaarkeukens, koffiehuzen en bakkerijen, die rondom het park gebouwd waren.

Neen, het was geen jonge dame, die bij hem op de bank zat. Het was een oud moedertje, schraaltjes gekleed, en dat scheen vermoeid te zijn. Zij zuchtte zwaar en hijgde, zag Julius aan en zeide, op eenigzins spottenden toon:

»Je schijnt ook niet veel in de melk te brokkelen te hebben.»

»Helaas, neen,» gaf Julius ten antwoord.

Waarschijnlijk hoorde de oude vrouw aan zijne uitspraak, dat hij een vreemdeling was, en hernam:

»Je bent zeker hier gekomen, om je geluk te beproeven. Dat komt er van, als men wegloopt. Waarom ben je niet in je eigen land gebleven? Hier moet men hard werken. Wat heb je geleerd? Wat doe je?»

Nu was de toon waarop de oude vrouw sprak zeker niet geschikt, om Julius aan te moedigen met het onderhoud voort te gaan, maar hij had eerbied voor oude menschen en geloofde met een zacht woord verder met haar te komen, dan door haar op denzelfden toon te antwoorden.

»Ik geloof,” zeide hij zachtmoedig, »dat er omstandigheden in eens menschen leven zijn, die hem verplichten zijn land te verlaten, en ik denk, dat dit niet buiten het bestuur van God omgaat. God toch heeft ons lot in Zijne hand, en als wij ons aan

geduchte verkoudheid op den hals halen, als ik in de avondkoelte stil neerzat. Ik ga wat wandelen.”

En zonder acht te geven op Julius, stond zij op en liep het park in.

Julius was weer alleen. Hoe stil was het

HIER GAAT DE HAAS

Hem onderwerpen, zal het ons vroeg of laat tot zegen worden.”

»Zoo,” riep de oude vrouw uit, hoewel nu op zachtmoediger toon, »geloof je dat? Ik ben vroeger van andere meening geweest, maar heb toch ingezien dat je gelijk hebt. Maar ik mag niet zoolang stil blijven zitten. Ik zweet van het loopen en zou mij eene

thans. Van verre vernam hij wel muziek en hoorde hij menschelijke stemmen, die uit de restauraties en koffiehuisen kwamen, maar overigens zag hij niets dan den glans van de vele lichten, die het park omgaven.

Het sloeg elf ure.

Wat zou hij doen? Hier zitten blijven, zich weer te slapen leggen, of op en neer

wandelen? Was die lange nacht maar om! Had hij maar eenig geld, om brood te koo- pen en zijn honger en dorst te stillen! Kon hij maar naar het naastbijzind koffiehuis gaan, waar hij den tijd kon verdrijven met lezen! De uren waarin men ledig zit, kruipen

gebouw, niet ver van het park, kwamen eenige menschen, die eene voorlezing had- den bijgewoond en nu huiswaarts gingen. Zeer velen van die hoorders snelden de bank voorbij; anderen wandelden nog een weinig op en neer. Twee heeren echter

EN DAAR DE BAAS.

in plaats van te vliegen. En hij verlangde zoozeer naar den volgenden dag, die hem misschien geld en goede tijding uit zijn land zou brengen..... Maar hij moest wachten, zette zich op het uiterste der bank en liet het hoofd op de borst zakken.

Eenige oogenblikken later ontstond er eene beweging om hem heen. Uit een groot

hielden bij de bank stil en een hunner zei :

»Ik ben te warm om naar huis te gaan en wil mij hier een weinig afkoelen! 't Was dan ook zeer heet in de zaal.»

»Dat ben ik met u eens,» zei de ander. »Een weinig frissche lucht zal ons verkwikken.»

Beide heeren schenen geen acht te geven

op Julius die zich stil hield en zich verblijdde zijne moedertaal te hooren, die hem liefelijker toeklonk dan al het Engelsch en het poespas van allerlei vreemdelingen. Een der beide heeren scheen de Hollandsche taal geheel machtig, en zelf een Hollander te zijn, terwijl de ander ook wel Hollandsch sprak, maar vermengd met enkele Engelsche uitdrukkingen. Zij waren deftig gekleed en hadden geheel het voorkomen van welgestelde kooplieden. De Hollander was de jongste van beiden; de ander begon reeds te grijzen en de kleur zijner wangen gaf te kennen, dat hij veel in heete luchtstreken had verkeerd.

»Ik moet zeggen,» begon de jongste, »dat de redenaar mij zeer geboeid heeft. Het was dan ook een dankbaar onderwerp: Ongelukkige oogenblikken in 't leven.»

Toen Julius deze laatste woorden hoorde, loosde hij een zucht. Hij dacht aan het ongelukkige oogenblik met Piet Rijgers in de school.

»Ja,» zei de ander, »t was een voortreffelijke rede. Wel was ik het niet in alles met den spreker eens, maar hij had toch schoone momenten.»

»En waarin waart ge het niet met hem eens?»

»Het scheen mij toe, dat hij alles wat er met ons gebeurt aan een noodlot toeschreef. Wellicht is hij zelf een fatalist, (iemand die aan een onvermijdelijk noodlot gelooft,) hoewel hij zoo voorzichtig was dit niet te doen uitkomen.»

»Maar hij sprak toch gedurig van God,» zeide de jongste, »en niet van noodlot.»

»Zeer juist, maar zooals ik het verstaan heb, waren God en noodlot van dezelfde beteekenis. Volgens hem kon Gods wil niet weerstaan worden, en al wat hij over een mensch besloten had, moest geschieden, zonder dat iemand daartegen iets vermocht te doen. Met andere woorden: de mensch had geen vrijen wil en was een machine, die door den grooten Werkmeester in beweging werd gebracht. Zie, daarin was ik het niet met hem eens. Ik geloof niet dat God iemand bestemd heeft een dief, een moordenaar te zijn. Zoo dit waar ware,

dan zou Hij ons niet dagelijks vermanen ons van alle zonden af te keeren en het goede te doen. Hij laat ons toeroepen te waken en te bidden, opdat onze wederpartijder ons niet overvalle. God nu is geen wederpartijder van den mensch, want Hij wenscht dat allen zalig worden en tot de kennis der waarheid komen. De wederpartijder is echter de Booze, die rondgaat als een brieschende leeuw, zoekende wien hij verslinden kan. Die wederpartijder tracht ons van God af te trekken, en zoo wij niet onophoudelijk waken en bidden, gelukt hem dit, helaas, al te vaak en hij maakt gebruik van een enkel oogenblik, waarop wij ons vergeten, om ons te doen vallen.»

Julius zuchtte weder.

»Ik ben het geheel met u eens,» zeide de jongste, »ofschoon ik blijf beweren, dat ik het tegendeel van 't geen gij beweert, niet in de rede heb opgemerkt. Waarschijnlijk was ik met mijne gedachte elders. Wat mij het meeste heeft bekoord, waren de ongelukkige oogenblikken, die hij in het doen en laten van sommige menschen heeft geschetst. Zijne voorbeelden uit de gewijde en ongewijde geschiedenis, zoowel als uit die van ons tegenwoordig leven waren treffend. Hij noemde het een ongelukkig oogenblik toen Adam en Eva van de verboden vrucht aten; toen Jozef te Dothan in de handen van zijne broeders viel; toen Jakob bij zijn vader stond te liegen en te bedriegen en meer andere voorbeelden.»

»Ja, zeer juist. Maar verder ging de redenaar dan ook niet. Het scheen mij toe, dat zijne oogen gesloten waren voor de uitkomst. Alsdan had hij er ons wel op gewezen, dat, om slechts een van die voorbeelden te noemen, zoo Jozef door God bestemd was, om door zijn broeders overvallen en verkocht te worden, dit dienen moest, om hem op den troon te brengen. En zoo zal het wel met ieder gaan, die in een onbewaakt of ongelukkig oogenblik tot ellende vervalt. Heeft iemand gezondigd, wij hebben een voorspraak bij den Vader, namelijk onzen Heiland, en ieder die zijne zonde bestrijdt en tot Hem de toevlucht neemt, en op Hem zijn betrouwen stelt, zal vroeg of laat door

zijne beschermende hand uit allen tegenspoed verlost worden. . . . Maar . . . om eens iets anders te zeggen: Hebt ge geen sigaar bij de hand? Ik wou gaarne eens rooken. Gij weet, wij Hollanders kunnen moeilijk buiten onze pijp of sigaar."

"O," zeide de ander, »ik ben er ook een liefhebber van. Wacht, ik zal u helpen."

Hij tastte in zijn zakken, haalde een sigarenkoker te voorschijn en bood zijn vriend een sigaar aan.

"Uitnemend," zei deze, »maar hoe komen wij aan vuur? Ik heb geen lucifers bij me."

"Ik ook niet."

Bij deze woorden herinnerde zich Julius, dat 't eenigste wat hem nog van zijne armoede was overgebleven, een doosje met enkele lucifers was.

"Kan ik de heeren met een lucifer dienen?" vroeg hij, hun zijn doosje aanbiedende.

Verwonderd zagen beiden hem aan. Immers, zij hoorden zich in de Hollandsche taal toespreken. Dankbaar namen zij dit doosje aan, boden hem ook een sigaar aan en begonnen te rooken. Voor Julius was dit een genot, 't welk hij sinds langen tijd had moeten derven en dat hem eenigzins den honger deed vergeten.

"Mijnheer — een Hollander?" vroeg de jongste, die Julius oplettend aanzag.

Deze vraag werd bevestigend beantwoord en door heen én weer vragen kwam Julius er toe een gedeelte van zijne lijdensgeschiedenis mede te deelen, waarbij hij opmerkte, dat beide heeren elkander veelbeteekenend aanzagen en beiden elkander iets toe fluis-terden.

"Gij hebt dus in geen 24 uur iets genuttigd," zeide de jongste; »mij dunkt, dan zal het wel van binnen in uw maag rommelen en het noodig zijn eenig voedsel te gebruiken. Gij hebt ons daar straks een dienst bewezen met ons vuur te geven, sta ons toe, dat wij u wat te eten aanbieden. Ik zie dat daar ginds nog eene restauratie open is. Wilt ge met ons mede derwaarts gaan?"

Hoe kon Julius dit vriendelijk aanbod afslaan?

Eenige minuten later trad hij met beide heeren de restauratie binnen en kon hij, uit-

gehongerd als hij was, zich behoorlijk voeden met een overvloed van spijzen, die als door een tooverslag bereid waren. Onderwijl hij zich aan dezen maaltijd te goed deed, hadden zich de vreemdelingen aan een afzonderlijk tafeltje neergezet en waren in een druk gesprek gewikkeld, waarna de jongste een blad papier nam en eenige woorden schreef in een briefje, dat hij, toen zij van hem afscheid namen, Julius in de hand drukte, er bijvoegende: »Lees dit briefje strakjes, en houd u verzekerd, dat ik God dank u aangetroffen te hebben."

Daarop gingen de beide heeren heen. Julius betuigde hun zijn hartelijken dank voor de verkwikking hem geschonken, en toen zij uit zijn gezicht verdwenen waren, opende hij het briefje en las bij het licht, dat uit de Restauratie straalde, het volgende: »Gelieve morgen tegen 11 ure te komen in de X.straat No 73. Daar hoop ik u iets goeds te kunnen mededeelen. A. Rijgers."

VII.

WAARIN MET ELK UUR VAN DEN DAG DE HOOP TOENEEMT.

Gij kunt u eenigzins voorstellen, wat er in het hart van Julius omging, toen hij den naam las van A. Rijgers. Ongetwijfeld was dit de naam van den vader van den knaap, aan wien hij zich in een opwelling van drift vergrepen en voor welk misdrijf hij zoo zwaar geboet had. Hij herinnerde zich ook best, dat de voorletter van Piet's vader een A. was, maar zelf had hij dien heer nooit gezien, en tijdens het ongeval bevond zich deze op reis.

Maar indien deze heer de vader van Piet was, waarom had hij zich dan niet aan hem, (aan Julius) bekend gemaakt? Hij had hem wel gedurig aangezien en af en toe met den anderen heer iets gefluisterd, dat zeker hem betrof, maar verder had hij zich niet uitgelaten. Een ding was zeker: de heer Rijgers wist wie hij was en had goede bedoelingen met hem, want anders zou hij hem niet zulk een veel belovend briefje in

de hand gedrukt en hem tot een bezoek uitgenoodigd hebben.

Maar hoe het zij, de hoop dat hij nu eerlang uit zijn bitteren nood verlost worden en God hem weer in de ruimte stellen zou, vervulde zijn hart zoodanig, dat hij al zijn lijden vergat en nu slechts het oog gericht hield op de toekomst.

Morgen — morgen zou hij juichen na den langen tijd der beproeving.

Morgen! Was het maar reeds morgen! Maar er lag nog een nacht tusschenbeide. Wat zou hij in al dien tusschentijd doen? Hij vond het maar het beste de bank weer op te zoeken en zich daarop uit te strekken. Onderwijl hij sliep zou de nacht voorbijgaan. En hij rekende er ook op, dat hij thans wel zou kunnen slapen, want zijn hart sloeg niet meer zoo onrustig als voorheen, en bovendien, door het avondeten dat hij genoten had, was zijn honger gestild. Wel is waar dacht hij er aan, dat hij morgen vroeg geen ontbijt zou hebben, arm als hij was, maar het oog slaande naar boven, en door de dichte takken der boomen hier en daar een ster ziende glinsteren, was het hem, alsof van daar de boodschap werd gebracht: Stel u gerust; gij zult morgen niet met eene ledige maag den heer A. Rijgers een bezoek brengen.

Spoedig viel Julius in een vasten slaap, waaruit hij eerst ontwaakte, toen het reeds goed dag was. Hij richtte zich terstond op en zag zich om, of hij ook een slaapgenoot had gehad. Maar de bank was ledig. Hij zag en hoorde echter iets anders. Er gingen eenige karren en wagens voorbij, beladen met bloemen en bloempotten, en nu herinnerde hij zich, dat de bloemenmarkt kort bij het plantsoen gehouden werd. Tegelijk kwam de gedachte bij hem op, dat daar wellicht voor hem iets te verdienen zou zijn. Hij zei tot zich zelve: »Ik heb het meer dan eens gezien, dat dames bloempotten kochten en die naar haar huis lieten brengen, daar zij ze niet dragen konden. Wie weet of ik niet iemand aantref, die mij opdraagt de gekochte bloemen te bezorgen? Wie kent mij op de bloemenmarkt? Ieder die mij aldaar in mijne versleten kleeding ziet, zal terstond begrij-

pen, dat ik niet gekomen ben om bloemen te koopen, maar om door een dienst te bewijzen iets te kunnen verdienen. En dit laatste zou mij zeer welkom zijn. Ik zou mij daardoor een ontbijt kunnen verschaffen, want de honger kwelt mij opnieuw.»

Julius begaf zich naar de bloemenmarkt, juist toen de klok aankondigde, dat het zeven uur was, en het verwonderde hem dus niet, dat er op dit vroege uur zoo weinig koopers waren. Langzaam wandelde hij de markt op en neer, toen hij opeens eene dame zag, die uit eene zijstraat kwam en de bloemen ging bezichtigen. Ofschoon zij zeer eenvoudig gekleed was, kon Julius toch wel zien, dat zij tot den deftigen stand behoorde en hoogstens dertig jaren telde. Hij meende ook eene gelijkenis te zien tusschen haar en de dame van wie hij gedroomd had. De bloemenhandelaar, met wien zij sprak, scheen haar te kennen. Hij had haar met een zekeren eerbied gegroet en wees haar op twee groote potten met bloeiende Azalia's en rozen, die haar ook wel aanstonden. Zij onderhandelde niet lang over den prijs en na betaald te hebben, zag zij zich om naar iemand die deze potten wilde dragen.

Julius stond vlak bij haar, en zij behoefde hem niet te vragen, of hij het op zich wilde nemen die bloemen te bezorgen, want het verlangen om dit te doen, was duidelijk in zijn blik te lezen. De dame sloeg hem gedurende een paar oogenblikken gade, als om uit te vorschen, of hij wel de persoon was wien zij dit werk kon toevertrouwen. Zij vond dat hij een fatsoenlijk voorkomen had, al paste daarbij geenszins zijne meer dan sjofele kleeding. Maar zij wist dat er in een groote stad vele jonge menschen zijn, wien het aan arbeid, aan geld en goede kleeding ontbreekt, en die door omstandigheden gedrongen worden diensten te verrichten, waartoe zij — om een gewone uitdrukking te bezigen — niet in de wieg gelegd zijn. Een enkele blik was genoeg, om haar te overtuigen dat deze jonge man tot die lieden behoorde. Meer nog, zij zag ook, zoo wel aan zijne houding, als aan zijn bescheiden voorkomen, dat hij haar niet bedriegen zou.

„Zou u de vriendelijkheid willen hebben,” vroeg zij minzaam, »deze beide potten met bloemen dadelijk te bezorgen?”

„O ja, heel gaarne,” was het antwoord. »Waarheen?”

„Naar het Kinderziekenhuis, ginds voorbij het plein, aan het einde van de eerste groote straat. Is u dat huis bekend?”

„Ik heb het wel eens gezien,” gaf Julius ten antwoord, »en ik weet wel dat daar zieke kinderen verpleegd worden, 't geen ik kostelijk vind voor die jonge lijdens.”

„Welnu,” zeide de dame, »gelieve dan die bloemen daar heen te brengen. Maar doe het vooral dadelijk. 't Is heden een feestdag voor een paar van die kleinen, en nu wildé ik zé eens zeer vroeg verrassen.”

Julius had intusschen de beide potten opgenomen en wachtte of de dame misschien een eind weegs með zou gaan.

„Ik kan u niet vergezellen,” zeide zij, »Ik heb nog andere dingen te koopen voor het Kinderfeest, maar ... ik vertrouw u: gij zult het wel goed bezorgen, niet waar? En,” vervolgde zij, een kaartje uit een taschje te voorschijn halende en hem dit overhandigende, »wanneer men u vraagt van wien deze bloemen zijn, geef dan slechts dit kaartje over. Ziehier tevens iets voor uwe moeite.”

Zij drukte Julius een stukje geld in de hand, groette en haastte zich weg.

Stel u de blijdschap voor van onzen jongen vriend, toen hij voelde en zag, dat de dame hem een geldstuk van ongeveer een gulden aan waarde, in de hand had gedrukt. Een gulden! Wat was hij nu rijk! Thans kon hij ontbijten. Hij zag hierin de hand des Heeren en dankbaar sloeg hij de oogen opwaarts. Het kaartje lezende vond hij daaronder den naam staan: Mevrouw Grobius. Die naam was hem niet geheel onbekend. Maar waar hij dien gehoord had, herinnerde hij zich niet. Misschien had hij er van gedroomd. Misschien was het de naam, dien hij in den boekwinkel had gezocht.

Julius gaf bloemen en kaartje af aan het bedoelde huis en verwijderde zich haastig in de richting van het plantsoen. Waarom? Gij herinnert u dat hij den avond te voren gelezen had, dat men voor 50 cents

een goed ontbijt bekomen kon in een der restauraties tegenover de bank, waarop hij den nacht had doorgebracht. Zijn maag jeukte weer geweldig. 't Is waar, hij had den vorigen avond laat goed gegeten en gedronken, maar daar hij op dat tijdstip in geen vier en twintig uur iets had genoten, zou hij nog menig stuk brood en toebehooren behoeven, om aan den eisch van zijn maag te kunnen voldoen. Hij wilde dan ook de restauratie binnentreden en een ontbijt voor zich bestellen, toen hij, — hij wist niet hoe het zoo kwam, — eensklaps dacht aan de oude vrouw, die gisteren in den vooravond met hem op de bank had gezeten en verdwenen was. Zou zij teruggekomen zijn? Hij zag zich om en — ja, daar zat zij, in dezelfde gebogen houding als gisteren avond. Wie weet, dacht Julius, of zij ook niet honger heeft, en daar ik nu zoo rijk ben geworden, dat ik best voor twee kan betalen, wil ik haar uitnoodigen met mij te ontbijten. Hij trad op haar toe en deelde haar mede wat hij voornemens was te doen. Zij zag hem eerst schuw en een weinig wantrouwend aan, maar haar gelaat helderde toch spoedig op, aangemoedigd als zij werd door zijn opwekkend woord. Zij nam dan ook zijn aanbod aan, maar weigerde met hem in de restauratie te gaan.

„Daarvoor ben ik niet gekleed,” zeide zij. »De knechts zouden mij de deur wijzen en zeggen, dat ik daar niet behoorde. Neen, laat mij hier liever op de bank blijven.”

„Goed,” zei Julius, »dan zal ik, na ontbeten te hebben, u koffie en brood hier brengen.”

Dit vond de vrouw goed. Een poosje later bracht Julius haar dan ook het ontbijt, zette zich naast haar en verblijdde zich te zien dat het haar smaakte, en vooral dat zij minder vinnig werd in haar spreken. Julius kon ook niet vermoeden, dat deze vrouw een zeer moeilijken levensweg achter zich had en dat haar levensavond verre van aangenaam was.

Het vrouwtje werd spraakzamer, zelfs vriendelijk.

„Ik ben je dankbaar,” zei ze, »voor de verkwikking, die je me bezorgdet, en ik zie

nu, dat je een goed mensch bent, die wat over heeft voor zijn naaste. Je waart gisteren avond zeker verwonderd, dat ik zoo haastig van je wegliep. 'k Zal je ook zeggen waarom ik dat deed: ik vertrouwde je niet en hield je voor een schooier en een nachtlooper, zooals er zoovelen in deze groote stad zijn. Maar nu merk ik wel aan alles, dat je tot die bende niet behoort. Ook wil ik je nu zeggen, waarom ik gisteren avond hier was, daarna den nacht op een andere bank heb doorgebracht en hier weer ben gekomen. Ik woon op een dorp op ruim drie uren afstands, en eenmaal in de maand, en wel op den eersten, kom ik hier en zorg er voor tegen 9 uur op deze bank te zitten. Ongeveer op dat uur verwacht ik eene dame, die mij een maandgeld ter hand stelt. Wou je weten waarvoor en waarom die dame mij dat niet stuurt? Ik zal het je zeggen. Dertig jaren geleden, toen die dame nog een klein kind was, liep ik op zekerem dag hier door een straat. Ik was destijds ook dertig jaar jonger en wat vlugger ter been dan nu, maar de jaren en de verdrietelikheden des levens hebben mijn rug gekromd en mij ook zeer humeurig gemaakt. Onderwijl ik nu door de bedoelde straat liep en mijne oogen den kost gaf, zie ik eensklaps dat zich eene jongejuffrouw te ver buiten het venster waagt; zij verliest het evenwicht en . . . valt. Wat doe ik? Ik kon haar niet op de harde steenen zien neervallen, breidde beide mijne armen uit en ving haar op in 't zelfde oogenblik dat de kinderjuffrouw, aan wie de zorg over haar toevertrouwd was, het hoofd buiten het venster steekt en een kreet slaakt. Bijna tegelijkertijd snelt de vader van de jongejuffrouw die het voorval uit een benedenvenster gezien heeft, naar mij toe en ziende dat zijn kind geen letsel heeft gekregen, dankt hij mij zeer vriendelijk, noodigt mij naar binnen, geeft mij een aardig geschenk in geld en verzocht mij van tijd tot tijd terug te komen. Om kort te gaan, want die lange geschiedenis zou je vervelen, ik ben nog menig keer aan zijn huis geweest, en toen de jongejuffrouw grooter werd en ging trouwen, beloofde ze mij elke maand een sommetje te sturen

uit dankbaarheid, dat ik haar het leven hebgered. Zij heeft dit ook trouw gedaan, maar sinds een paar jaren heb ik haar verzocht, mij dat geld liever zelve ter hand te stellen, waartoe ik dan hier in de stad zou komen."

Zij hield even op en zuchtte diep. Zij dacht aan de reden, waarom zij dit verzocht had. Die reden deelde zij niet aan Julius mede. Een moederhart, al lijdt het ook zwaar, ten gevolge van het verkeerde en booze gedrag van haar kinderen, verzwijgt haar leed voor anderen. Dat oude vrouwtje had een zoon, die een dronkaard en een doorbrenger was en haar menigmaal het geld ontfutseld had, dat de dame haar had doen toekomen. Om nu te verhinderen dat dit weer gebeurde, begaf zij zich zelve naar de stad, liep den middag te voren drie uren ver, om op den eersten dag der maand ter plaatse te zijn, waar volgens afspraak de dame zou komen, om haar het geld te overreiken. Derganschen nacht bleef zij dan in het park en wachtte tot 's morgens 9 ure.

»Het zal nu weldra negen slaan,» hernam de oude vrouw. »De dame zal wel spoedig hier zijn en als ik haar zie, zal ik een goed woordje voor je doen. Zij is zeer milddadig en als het haar blijkt, dat het goed aan je besteed is, zal ze zeker wel zorgen, dat je betere kleeren en een goed paar schoenen krijgt, die je hard noodig hebt. Mag ik nu weten wie je bent en wat je hier in Amerika uitvoert, dan kan ik haar 't een en ander vertellen. Begin maar met mij je naam te zeggen.»

Julius aarzelde eerst om aan een en ander te voldoen. Hij vond het een weinig dwaas zich aan eene vreemde vrouw te openbaren. Wat had zij met de geschiedenis van zijn leven noodig? Maar tegelijk kwam het in hem op, dat het toch mogelijk was, dat God hem deze vrouw op zijn weg had gezonden, om hem uit zijn moeilijkheden te verlossen. Hij deelde dan ook niet slechts zijn naam mede, maar gaf haar tevens te kennen, — hoewel eenigzins bedekt, — wat hem gedwongen had hier in dit land te komen, waar men hem van alles wat hij bezat, beroofd had en hem, om zoo te spreken, het ongeluk had achtervolgd.

Onder deze mededeeling zag het oude vrouwtje eensklaps de dame aankomen en zij liep haar dadelijk te gemoet. Julius zag dat de dame haar iets in de hand drukte en herkende in haar dezelfde dame, die hij dezen morgen vroeg op de bloemenmarkt had aangetroffen. Hij herinnerde zich ook haar naam op het kaartje gedrukt. Geen wonder, dat hij de oogen niet van haar afhield, hoewel hij, uit bescheidenheid, stil op de bank was blijven zitten. Hij zag nu dat het oude vrouwtje druk met haar sprak, en dat hij het onderwerp van haar gesprek was, bleek hem duidelijk, want van tijd tot tijd richtte de dame haar oog op hem, vooral toen zijn naam genoemd werd.

Tot zijne vreugde kwam de dame naar hem toe, zag hem vriendelijk aan en vroeg: »Is u mijnheer Julius Wanders?»

Julius was opgestaan, boog zich beleefd voor de vraagster, en gaf een bevestigend antwoord.

»Het verheugt mij u andermaal aan te treffen. Dit beschouw ik als geen toeval. Ik kan u zeggen, dat er naar u gevraagd is en gezocht wordt.»

Julius zag haar vragend aan.

»Al reeds sedert eenige weken,» hernam de dame. »Maar wellicht zult u heden nadere bijzonderheden vernemen en ik hoop u later weër te zien. Mijne bezigheden nopen mij thans heen te gaan.»

Zij groette hem beleefd, drukte de hand der oude vrouw en ging de stad in. Vijf minuten later bevond hij zich alleen. Ook het vrouwtje had hem verlaten. Het zou weldra 10 uur slaan en nu haastte zich Julius naar het postkantoor. (*Wordt vervolgd.*)

VROEG GESTORVEN KINDEREN.

Wie komen ginds getogen,
In volle blijde vlucht,
Met helder blinkende oogen,
En zwevend door de lucht?

Wie zijn die hemelsch reinen,
Veel zuiverder dan glas?
't Zijn vroeg gestorven kleinen,
Wier hoop op Jezus was.

Zij dart'len met elkander,
Op reis naar Salems grond,
En melden de een den ander,
Waar eens hun wiegje stond.

»Ik kom van Groenlands stranden;»
»Ik woonde in een woestijn;»
»Ik zag in 's Keerkrings landen
Den eersten zonneschijn.»

»Ik kom uit Hollands dreven;»
»Ik mocht in Afrika
Mijn hart den Heiland geven,
Die vol is van genâ.»

»Mijn vader was een neger;»
»De mijne heette Cham;»
»Ik had een mat tot leger,
Toen God mij opwaarts nam.»

»Ik werd als slaaf geboren
Bij Paramaribo;»
»Mij heeft de Heer verkoren
Aan 't Meer van Lugano.»

En onder dit vertellen
Klapwieken zij verblijd,
Wijl zij ten hemel snellen
Na hun volbrachten strijd.

Gij, Eng'len, grijpt uw luiten,
En heft een juichtoon aan:
Wilt Salems poort ontsluiten,
Nu dezen binnengaan!

goed deed waar hij kon. En als hij nadacht over 't geen zijn gastheer en verzorger hem nu en dan voorlas uit den Bijbel, dan herinnerde hij zich nog den tijd, toen hij van moeders lippen woorden van vermaning en opwekking had vernomen. Hij moest belijden gezondigd te hebben. Hij had willen rijk worden en buiten God leven. Maar God had de roede niet gespaard en hem getoond dat Hij geen lust had in den dood des zondaars, maar dat hij leven en zich bekeeren zou.

De man, die bij het ongeval had uitgeroepen: »Wie weet of het niet een bestiering van God is!» had het juist getroffen. Walker

was de rechte man, door God aangewezen om Blakker te wijzen op den eenigen weg ter behoudenis. En God zegende zijne pogingen. Toen Blakker geheel hersteld het huis verliet, liet hij Diaan achter als een pand zijner dankbaarheid, tot groote vreugde van Piet. En regelrecht begaf hij zich naar zijne zuster, die hij voortaan trouw onderhield, terwijl hij ook de armen en zieken der gemeente mildelijk bedacht.

Het was een gezegende ommekeer. Diaan was in zijn schik, want Piet gaf hem twee handen vol haver extra.

Een nacht en dag

UIT HET LEVEN VAN EEN ONDERMEESTER.

EEN VERHAAL VOOR JONGELINGEN.

(Vervolg en slot van blz. 446.)

VIII.

WAARIN ONS BLIJKT, DAT ER NA EEN DONKEREN NACHT EEN BLIJDE DAG VERSCHIJNT.

De beambte van het postkantoor had Julius reeds zien komen, en een aangetekenden brief opnemende, toonde hij hem dezen reeds van verre. Op dit gezicht haastte zich Julius naar het loquet (kleine vensteropening) en ontving den brief. Aan het opschrift herkende hij de hand van zijn neef Daniël, en stel u zijne vreugde voor, toen hij in den brief eene aanwijzing vond, om daarop vijfhonderd gulden te ontvangen. Daniël had eenige regelen bij den brief gevoegd, en Julius las onder anderen het volgende: »Je zult je verwonderen, dat ik je zoo'n groote som stuur, maar Julius, je moet weten, dat eindelijk het muisje een stukje spek heeft gevonden. Ik heb namelijk het geluk getroffen een rijke vrouw te trouwen, zoodat ik nu boven Jan ben, al mijne schulden kan aflossen en ook het kapitaaltje, dat je toebehoort en in mijne zaken zit, kan afbetalen. Mijn vader is veertien dagen

geleden subiet overleden en heeft me ook een aardig duitje nagelaten. De man heeft niet veel plezier van zijn geld gehad. Hij schraapte maar en genoot er niets van. 't Was dwaas van hem, want het geld moet rouleren, en zoolang wij kunnen, moeten wij er ons vroolijk mee maken. Wat hebben we er aan na onzen dood! Leve het plezier! Met mijne zaken gaat het goed. Mijn magazijn is weer vergroot en ik heb nu twee bedienden en een paar knechts, zoodat ik tijd en gelegenheid heb nu en dan eens een uitstapje met mijne vrouw te maken, of een wippertje in het koffiehuis te nemen. Apropos, neef, laat me niet vergeten je te zeggen, dat ik onlangs een brief uit Amerika heb ontvangen van den heer Rijgers, die mij verzocht hem uw adres te zenden. Maar vooreerst wist ik uwe woonplaats niet, daar je volgens je laatsten brief geen vast verblijf hadt, en ten anderen heb ik een puist aan al de Rijgers van de wereld. Je weet wel waarom. Meld me nu eens hoe het je gaat. Ik raad je aan maar vroolijk voort te leven. Er zal voor jou ook wel een muisje komen met een stukje lekker spek.»

»Altijd dezelfde loszinnige grappenmaker! fluisterde Julius bij zich zelve, toen hij met den brief het postkantoor verliet. »Altijd de man, die den ernst des levens niet kent en zoo geheel buiten God leeft. Waarom moet het hem zoo goed gaan, terwijl ik dag aan dag met zorgen en nooden moet worstelen? God weet het en ik zal op Hem blijven vertrouwen. Ik ben nu vooreerst geborgen. Laat mij thans eerst het geld ontvangen en dan mij spoeden naar Juffrouw Stoker, om mijne schuld aan haar af te doen en mijn koffer en mijne kleeren in ontvangst nemen, want ik kan toch in mijn haveloos gewaad den heer Rijgers geen bezoek brengen.»

Dit voornemen voerde hij uit. Hij ontving de /500 en spoedde zich thans naar Juffrouw Stoker, die het wel in zijne oogen kon lezen, dat hij haar een blijde boodschap kwam brengen.

»Ik had het wel gedacht,» zeide zij, »dat u mij het verschuldigde geld van morgen kwam brengen, want mijne linkerhand heeft mij den ganschen nacht zoo gekriebeld, dat ik er niet van slapen kon en daarbij gedurig aan u denken moest.»

Julius glimlachte over de bijgeloovigheid van de Juffrouw, telde haar het geld voor en vroeg nu verlof zijn koffer en kleeding te ontvangen.

»Ga maar naar boven,» zeide ze. »De kamer is nog niet verhuurd en nog precies zoo, als u ze verlaten hebt. Zou u ze niet weer van mij inhuren?»

Over deze vraag moest Julius een oogenblik nadenken. Dat hij verlangde naar eene woning en niet minder naar een goed bed, betwijfelt gij niet. Dagen achtereen had hij rond gezworven zonder ander dak dan den hemel, en geen slaappleats ingenomen, dan op een bank in de open lucht. Maar mocht hij van Juffrouw Stokers aanbieding gebruik maken? Zou hij in staat zijn haar voortaan de huur en 't kostgeld te betalen? 't Is waar, hij hield nog bijna /200 over, maar hoe spoedig zou dit geld uitgegeven zijn, wanneer hij er niets bij verdiende! Doch aan den anderen kant was het ook waar, dat Daniël beloofd had hem het ove-

rige geld te zenden, en zoo hij ook al hem kennende, er niet zoo vast op rekenen mocht, zoo bleef hem toch de hoop over, dat de mededeeling, die hem de heer Rijgers zou doen, niet onvoordeelig voor hem zijn zou.

In die hoop nam hij het aanbod aan van Juffrouw Stoker, en haastte zich nu naar zijn kamer, waar hij zooveel liefs en leeds had ondervonden. Wat was het voor hem een genot zich nu eens goed te kunnen wasschen en reinigen, en na dat gedaan te hebben, zijne havelooze plunje af te leggen en zich in eene goede kleeding te steken. Daarna sloot hij zijne kamerdeur en knielde voor een stoel, om God te danken voor zijne trouw en goedertierenheid en Hem te smeeken verder met hem te zijn.

Maar nu werd het ook tijd den heer Rijgers op te zoeken, die hem tegen 11 ure in de X. straat verwachtte.

Intusschen zat de heer A. Rijgers in de kamer van zijn huis, waarin hij zijn intrek had genomen. Hij had eenige brieven geschreven en daarna de pen nedergelegd, om eens in stilte na te denken over de gebeurtenissen der laatste dagen, vooral in betrekking tot Julius.

Hij leunde met den elleboog op de schrijftafel, hield het hoofd in zijne rechterhand en ging den loop der beide laatste jaren na, zoowel wat zijn handelszaken aanging, alsook wat zijn particulier leven en dat van zijn gezin betrof.

Hij was een flinke koopman, nauwgezet in zijne zaken, eerlijk, soliede en deed niets wat hij niet meende voor God te kunnen verantwoorden. Men kon hem tot de zoogenaamde positieve Christenen rekenen, en uit zijn gesprek op de bank met den vriend, dien hij bij zich had, hebt gij wel kunnen besluiten, dat hij, wat men noemt, goed gezind en eigenlijk een door-en-door godsdienstig man was.

Van eene langdurige reis huiswaarts gekeerd, had hij, kort nadat Julius uit de gevangenis ontslagen was en het land verlaten had, het droevige nieuws vernomen. Wel had zijne vrouw er hem iets van

geschreven, maar vele bijzonderheden verzwegen, waarschijnlijk, omdat zij reeds berouw gevoelde aldus tegenover Julius gehandeld te hebben. Toen hij nu tehuis kwam en alles vernam, werd hij zeer boos en het griefde hem, dat Julius gestraft was wegens een vergrijp aan zijn zoon, die dubbel en dwars eene tuchtiging verdiend had. Hij kende zijn zoon Piet en wist dat hij een geniepige jongen was, zonder eerbied en ontzag voor zijne meerderen en die hem reeds menig verdrietelijk uur had verschaft. Zijne moeder was blind voor de fouten van haren eenigen zoon, 't geen aanleiding gaf, dat er tusschen beide echtgenooten dikwijls woordenwisselingen waren ontstaan, diesteds ten slotte eindigden met verontschuldiging harerzijds. Thans verweet hij haar den levensweg, de carrière van Julius Wandert, zool niet geheel vernietigd, toch althans het hem onmogelijk gemaakt te hebben in het land te blijven. En waarom? Omdat de jongen een paar fiksche duwen gehad en een weinig bloed verloren had. 't Is waar, ook een paar tanden waren gebroken en zijn neus had geleden, maar die tanden hadden zich hersteld en de neus was weer goed terecht gekomen. En daarvoor had nu Julius moeten boeten! Had Piet die straf niet verdiend? In zijn toorn overlaadde hij zijne vrouw met bittere verwijtingen, en ofschoon zij zich trachtte te verontschuldigen met het moederlijk gevoel, dat haar tot het uiterste had gedreven en zij meer geluisterd had naar den raad van vrienden en rechtsgeleerden, die haar nog meer opgewonden hadden, dan naar haar verstand, — moest zij toch ten slotte belijden te ver te zijn gegaan, en kwam met haren overeen maatregelen te treffen, om te vernemen waar Julius zich bevond en wanneer hij met tegenspoeden te kampen had, hem te hulp te komen. Allereerst deed de heer Rijgers onderzoek naar hem bij den heer Hopen, den hoofdonderwijzer, maar deze was, als altijd, zoo diep verzonken in zijne wiskundige formules, dat hij te nauwernood den heer Rijgers te woord stond en ten slotte zeide, dat hij zijn onderwijzer vergeten had, daar deze hem zooveel schade had berokkend. Hij wist

niet waarheen deze gestoven of gevlogen was. Voor hem was hij de onbekende x , de berekening van het kwadraat van den cirkel. Bij den heer Kroll, den oom en voogd van Julius, trof de heer Rijgers het ook niet beter. Deze bemoeide zich niets met zijn neef. Wat ging hem een bloedverwant aan, die zijn eer en goeden naam in de gevangenis had achtergelaten? Van hem was niets meer te halen . . . , kortom, ieder moest voor het zijne zorgen; hij bemoeide zich alleen met zich zelve.

Bij neef Daniël vond de heer Rijgers een beter gehoor, maar alles wat deze hem zeggen kon, beteekende niet veel, althans niet genoeg, om den vrager op de hoogte te brengen van den toestand waarin Julius verkeerde, en het slot van het gesprek was, dat Daniël hem uitnodigde mede naar het koffiehuis te gaan en daar een wippertje te drinken op de gezondheid van zijn neef, — waarvoor de heer Rijgers bedankte.

Nu bleef den heer Rijgers niets anders over dan om zelf naar Amerika te schrijven en daar naar Julius onderzoek te laten doen. Maar hij stelde dit uit. Hij moest toch binnen kort de zee oversteken wegens handelszaken, die hij in de voornaamste steden van Noord- en Zuid Amerika had aangeknoopt. Was hij eenmaal aldaar, dan kon hij gemakkelijker zijne nasporingen voortzetten, en wellicht met beter gevolg dan door briefwisseling, te meer daar de briefpost destijds niet zoo snel ging als heden ten dage.

Drie maanden later vertrok de heer Rijgers dan ook naar Amerika, maar daar zijne zaken hem dwongen allereerst eene reis te maken naar Texas, St. Louis en de Zuidelijke Staten van Amerika, kon hij zijne nasporingen niet voortzetten dan na zijn terugkomst in de Noordelijke Staten, werwaarts zich Julius volgens hem toegekomen berichten begeven had. Hier kwam hij dan ook ruim een half jaar later en zocht terstond den heer Grobius op, een handelsvriend met wien hij groote zaken deed en die ook eerst onlangs van een langdurige reis tehuis was gekomen. Hem nu deelde hij mede wat hem drong Julius Wandert op te zoeken, en te

zamen begaven zij zich naar een hem bekend lid der Vereeniging, die de behulpzame hand aanbood ten dienste der landverhuizers. Hem was Julius niet geheel onbekend. Immers, Julius had zich meer dan eens tot die Vereeniging gewend om hare hulp in te roepen; maar tot zijn spijt kon hij niet zeggen, zelfs niet met behulp van de politie en van juffrouw Stoker, waar de jonge man gebleven was. Zij konden alleen bevestigen, dat een dief het geld van Julius gestolen had en dat het de politie nog niet gelukt was den misdadiger op te sporen.

Zoo stonden de zaken toen de ontmoeting plaats greep op de bank in het park, waarbij het den heer Rijgers duidelijk bleek, dat hij den man gevonden had, dien hij met zoo veel belangstelling had gezocht. In het eerste oogenblik wilde hij zich aan Julius bekend maken en hem zeggen, dat hij een einde wilde maken aan zijn nood. Maar bij nadenken vond hij het beter eerst alles goed te overleggen met den heer Grobius, die vertrouwen stelde in 't geen de heer Rijgers hem van Julius had medegedeeld, en ook wel aan den jongen man had kunnen zien, dat deze een eerlijk en, niettegenstaande zijn schamele kleeding, een beschaafd jong man was. De heer Grobius aarzelde dan ook niet hem eene goede betrekking in zijn uitgebreide zaak te verschaffen. Vandaar dan ook het briefje, dat de heer Rijgers in de restauratie geschreven en waarbij hij Julius uitgenoodigd had hem hedenmorgen te 11 uur te bezoeken.

Met klokslag van elfen stond Julius voor hem en werd minzaam ontvangen. Gij kunt denken, hoe ontroerd hij werd, toen de heer Rijgers hem mededeelde, met welk doel hij hem hier ontboden had, en zeer werd Julius getroffen toen hij uit zijn mond vernam hoe het hem leed deed, hem ten gevolge van een overijden stap zijner vrouw in zulke behoeftige omstandigheden te zien. De heer Rijgers vertelde hem ook, dat nadat zijn zoon zulk eene gevoelige les had gehad, diens gedrag veel beter was geworden.

»En nu, mijn jonge vriend,» dus besloot de heer Rijgers, hem de hand gevende en

hem, namens zijn vrouw, vergeving vragende »hoop ik in staat te zijn het door u uitgestane leed eenigzins te vergoeden. Ik heb met mijn vriend, den heer Grobius, dien gij gisteren avond gezien en met wiens vrouw gij, zonder haar te kennen, reeds kennis gemaakt hebt, afgesproken, dat hij u eene goede betrekking in zijne zaak zal opdragen, eene betrekking, die u ruim in staat zal stellen aan uwe behoeften te voldoen. Ik, die u eenigzins ken, zal wel niet noodig hebben u op het hart te drukken al uwen ijver en al uwe krachten aan te wenden, om u zijn gunst waardig te betoonen. Dan zal God u zegenen en zult gij Hem kunnen danken, dat Hij u, al is het ook langs een moeilijken weg geweest, eindelijk in de ruimte heeft gesteld.»

Julius was zoo bewogen, dat hij slechts door een stomme buiging kon danken. De tranen sprongen uit zijne oogen en gaarne ware hij nu alleen geweest, om aan zijn gevoel lucht te geven en God te danken voor Zijne onuitsprekelijke goedertierenheid. De gevolgen van zijn drift waren ontzettend geweest; hij had ze diep betreurd. Veel verdriet had hij gehad, maar . . . God zij dank! nu was de kastijding voorbij en mocht hij roemen in de barmhartigheid hem wedervaren.

IX.

EEN KORT HOOFDSTUK WAARUIT ONS BLIJKEN ZAL, DAT LOONTJE KOMT OM ZIJN BOONTJE.

Wij springen een tijdvak over van twee jaren. Julius had de goede verwachtingen van den heer Rijgers niet beschaamd, was ijverig en deed zich kennen als een verstandige jonge man, die de zaken van den heer Grobius zeer behartigde. Hij genoot dan ook het volle vertrouwen van zijn principaal, die hem dikwijls in moeilijke zaken raadpleegde en hem af en toe opdroeg, betrekkingen met het binnenland, zelfs tot in het verre Westen aan te knopen, waarin hij steeds zeer gelukkig slaagde. Ook met mevrouw Grobius stond hij op

een goeden voet, en daar hij meer als vriend dan als bediende werd behandeld, trok zij hem in hare liefdadige ondernemingen, bezocht met hem armen en kranken, en daar zij niet overal kon heengaan, om hare milddadigheid te betoonen, stelde zij hem eene som gelds ter hand, die hij aan aangewezen personen moest uitdeelen. En langs dezen weg ontmoette hij geregeld elken eerste der maand het oude vrouwtje, dat hij op hare bank en op het bepaalde uur aantrof, om haar namens mevrouw Grobius het haar beloofde geld ter hand te stellen. In die twee jaren was het vrouwtje nog gebrekiger en meer gebogen geworden. Toen hij haar voor de laatste maal zag, stortte zij hare bitterste tranen. Haar zoon deed haar zoo veel verdriet aan en zij wanhoopte aan zijn behoud voor de eeuwigheid. Julius sprak haar moed in en zeide:

»Heb geloof op God. Hij ziet uwe tranen, en daar Hij vol barmhartigheid is, zal Hij het gebed voor uwen zoon ook wel verhooren.»

»Maar ik heb God al zoovele jaren gebeden,» zuchtte het vrouwtje, »en toch heeft Hij mij niet verhoord. Ja, het schijnt, dat het na elk gebed, dat ik tot Hem opzend, steeds erger wordt met mijn zoon.... Wat kan, wat moet ik nu doen?»

»Ik wil u een goeden raad geven,» zeide Julius. »Geloofst gij dat de Heiland gekomen is, om zondaars zalig te maken?»

»Zeker,» antwoordde de oude vrouw, snikkende en schreiende. »Ik geloof dit van ganscher harte. Ik lees dit gedurig in den Bijbel, dien ik van de goede mevrouw Grobius heb gekregen.»

»Welnu,» hernam Julius, »wanneer gij uwen Bijbel leest, dan zult gij ook de woorden gevonden hebben, die de Heiland tot de menschen heeft gesproken. Mij valt op dit oogenblik een woord van Hem in, dat in uw geval van zeer veel gewicht moet zijn, waarbij gij niet twifelen moogt aan de waarheid daarvan. Want al wat de Heiland spreekt bevat de waarheid.»

»En welk is dat woord?» vroeg zij.

»Ik kan het u zeggen. Het staat te lezen in Mattheüs 18 vs. 19 en luidt aldus: »We-

derom zeg Ik u: indien er twee van u samenstemmen op de aarde, over eenige zaak, die zij zouden mogen begeeren, dat die hun zal geschieden van mijnen Vader, die in de hemelen is.» Laat ons dus beiden tot Hem ons gebed opzenden. Immers, wij stemmen hierin te zamen, dat wij gaarne uw zoon verlost zagen van de zonde, die hem aankleeft. Wanneer dat geschiedt zal hij niet slechts gelukkig worden, maar u op uw ouden dag nog tot vreugd zijn.»

Hierdoor opgewekt nam het vrouwtje dadelijk het voorstel aan, maar daar het geen geschikt oogenblik was, om op eene publieke plaats in het park, bij helderen zonnenschijn, neer te knielen en te bidden, werd er afspraak gemaakt, dat het vrouwtje in haar dorp en Julius in zijne eenzame kamer, te zamen in den geest vereenigd, voor God hun hart zouden uitstorten.

En God heeft dat gebed verhoord.

Toen Julius de oude vrouw voor de laatste maal sprak, — daar zij spoedig daarna stierf, — mocht zij hem met vreugde berichten, dat haar zoon een ander mensch was geworden.

Eenige maanden verliepen na dit gesprek toen Julius de opdracht ontving om naar Philadelphia te reizen en daar in het belang van den heer Grobius een samenkomst te hebben met kooplieden, die van zins waren eene fabriek op te richten.

Nauwelijks was hij de stad binnengekomen, of hij ziet een man, die grooten haast scheen te hebben, en inderdaad ook achtervolgd werd door een paar agenten van politie. Slechts vluchtig had Julius dezen man gezien en toch had hij hem herkend. Het was Pik. Wel hadden zijne haren niet de hem bekende rossige kleur, — geverfd als zij waren met een donker mengsel, — maar den schuwen blik, hem zoo eigen, had hij niet kunnen veranderen.

»Pik!» riep Julius uit, wiens eerste beweging was den dief tegen te houden en waarbij hij zich tevens de kraai herinnerde, die hij in zijn droom gezien had, — »Pik, waar hebt ge....»

Maar Pik liet zich niet tegenhouden en had ook geen tijd voor gesprekken, zoomin als een haas, die honden achter zich weet. Hij wilde Julius voorbij rennen, maar deze zette onwillekeurig den voet dwars en Pik struikelde. Terstond sprongen de agenten toe en grepen hem.

Pik was woedend, keek links en rechts om zich heen, verweerde zich duchtig, maar het baatte hem niet. In een oogenblik voelde hij zijne handen gekluisterd en werd hij door de agenten weggeleid.

»Dat zal ik je betaald zetten!» riep Pik Julius toe. »Wij zijn nog oude kennissen.»

Door deze woorden verried zich Pik nog meer en de agenten, verstaande dat Julius hem kende, verzochten hem mede naar het Bureau te gaan, om daar een getuigenis af te leggen, 't geen onze jonge man dan ook deed en uitvoerig verhaalde wie Pik was en hoe deze hem zijne portefeuille met de banknoten ontstolen had. Maar Pik had nog meer op zijn kerfstok. Bij zijn verhoor kwamen een menigte diefstallen aan het licht, waarbij hij steeds geholpen werd door zijn zoogenaamden compagnon in zijne fabriekszaak. 't Was een mooie fabriek! Er werden louter plannen gesmeed, om misdrijven te plegen en zich aan den eigendom van anderen te vergrijpen. Toen men te weten kwam waar hij zijn verblijf hield, vond men in zijne woning eene menigte gestolen goederen, voorwerpen van waarde, goud en edelgesteente en ook nog de portefeuille, die eens aan Julius had toebehoord. Pik ontving zijn welverdiende straf en kreeg in de gevangenis overvloedig tijd, om over zijne zonden na te denken en ze te berouwen.

En hoorde Julius niets uit zijn vaderland?

O ja, sedert het vertrek van den heer Rijgers onderhield hij eene getrouwe briefwisseling met dezen achtenswaardigen man, wien het zeer verblijdde te vernemen, dat het Julius goed ging en dus zijne pogingen, om hem het leven te veraangenamen, gelukt waren.

In een zijner brieven schreef de heer Rijgers onder anderen het volgende

»Gij zult wellicht verlangend zijn te vernemen hoe het uw neef Daniël gaat, over wien gij klaagt, dat hij u nooit schrijft. Het spijt mij, dat ik u weinig goeds van hem berichten kan, en het schijnt ook dat »het stukje spek voor 't muisje» verloren is geraakt, om zijne eigene woorden te gebruiken. Hij heeft niet veel genoeg gehad van het geld, hem door zijn huwelijk aangebracht. Loszinnig van karakter, en helaas ook van zeden, als hij was, bracht hij zijn tijd meer door in koffiehuzen en met het bezoeken van publieke vermakelijkheden, dan in zijn magazijn of tehuis. En het einde was, dat hij bankroet heeft moeten maken en thans broodeloos rondzwerft, te treuriger nog, daar hij niemand heeft, die er hem weer boven op wil helpen, omdat niemand vertrouwen in hem stelt. Het is zeer droevig, maar zulk een einde liet zich verwachten. Het is het einde van een man, die zijn hart stelt op de dingen dezer wereld in plaats van op den levenden God. Gelukkig de mensch, die de goede keuze heeft gedaan! Hem trekt de tegenwoordige wereld niet aan; haar wezen is schijn; haar dienst is zonde, hare heerlijkheid niet blijvende. Wij moeten hier op aarde als vreemdelingen en gasten verkeerden. Ons burgerschap is in den hemel. Laat ons dat gedurig bedenken, opdat wanneer wij onverwacht het geroep mochten hooren, dat onze Heiland komt, wij aanstonds gereed zijn Hem, alles achterlatende, met gejuich te gemoet te gaan.»

BLADVULLINGEN.

De volgende advertenties stonden in een krant:

Kleine kinderen worden binnen tien minuten opgenomen door een photograaf.

Er wordt gezocht eene dienstbode, die

schoenen en laarzen kan rijgen van zachtmoedigen aard.

Te koop aangeboden: een piano van een dame, die naar Indië vertrekt in een mahoniehouten kast met gedraaide pooten.